

5.3 Infrastruktura usług publicznych

5.3.1 Wstęp - wyjaśnienia dotyczące sposobu prezentacji potrzeb finansowych

Zgodnie z przyjętą metodologią potrzeby finansowe są w niniejszym rozdziale rozumiane jako suma potrzeb wynikających z kontynuacji dotychczasowego trendu oraz potrzeb wynikających z wyrównania do najlepiej wyposażonych jednostek.

Należy przy tym podkreślić, że stosowane w tym rozdziale określenie trend nie oznacza powtarzania w kolejnych latach inwestycji w wysokości takiej jak w latach poprzednich. Inwestycje historyczne jak zostało wyjaśnione w części metodologicznej były w modelu ekonometrycznym wyjaśnione wielkością zmiennych wyjaśniających - wartością majątku w okresie poprzednim, zmiennymi budżetowymi i demograficznymi. Zakładamy, że wpływ tych zmiennych będzie analogiczny w kolejnych latach. Zatem trend oznacza kontynuację historycznych zależności - zmiennej wyjaśnianej (wydatków inwestycyjnych) od zmiennych wyjaśniających.

Drugi składnik prezentowanych w niniejszym raporcie potrzeb finansowych związany jest z wyrównaniem jakości i ilości infrastruktury między JST. Zgodnie z raportem metodologicznym tę jakość i ilość przybliżamy przeliczając wartość majątku związanego z realizacją danej usługi na mieszkańca JST. Wprawdzie z obiektów związanych z realizacją kolejnych usług nie korzystają bezpośrednio wszyscy mieszkańcy, jednak kwestia zróżnicowania zapotrzebowania na infrastrukturę danego typu wynikająca z zróżnicowania struktury wiekowej ludności jest w naszym modelu uwzględniona poprzez zmienne reprezentujące strukturę demograficzną ludności w analizie ekonometrycznej. Przyszłe zmiany demograficzne są również uwzględnione w trendach dotyczących wartości inwestycji i majątku.

Wyniki analiz dotyczących inwestycji prezentujemy poniżej w tabelach w których wyróżniliśmy w miarę możliwości JST wszystkich typów¹ (trzy typy gmin - miejskie z wyłączeniem miast na prawach powiatu, wiejskie i miejsko-wiejskie, powiaty ziemskie oraz województwa) w trzech okresach: 2004-2018 (przy czym okres ten dodatkowo podzieliliśmy na trzy pięciolatki); 2019-2020 oraz 2021-2029. Lata 2004-2018 prezentują historyczne informacje, wyliczone na podstawie danych budżetowych. Z kolei lata 2019-2029 są wyliczone na podstawie predykcji - a więc stanowią przewidywanie ile JST będą wydawać przy utrzymaniu historycznego trendu. Przy czym wydzieliśmy lata 2019-2020 ze względu na fakt, że nasza analiza opiera się na danych do 2018 r. - i tylko do tego roku możemy mówić o wydatkach wykonanych przez JST. Z kolei w latach 2019-2020 w rzeczywistości wydatki inwestycyjne już zostały wykonane (rok 2019) lub decyzje o ich wysokości już zostały przez JST podjęte w przyjętych planach budżetowych (rok 2020). Na moment analizy (przełom roku 2019/2020) nie znamy jednak rzeczywistej wysokości tych wydatków, stąd

¹ W kilku przypadkach połączono gminy z terenu jednego powiatu albo powiat i gminy z terenu jednego powiatu, było to związane z faktem, że w minionych latach była duża liczba JST nie ponoszących wydatków inwestycyjnych co uniemożliwiało poprawną analizę ekonometryczną. Będzie to wyjaśnione we właściwych podrozdziałach

pokazane w tabelach wartości wynikają z naszej predykcji. Z kolei zgodnie z zamówieniem analiza potrzeb finansowych ma dotyczyć wsparcia po roku 2020, dlatego wyróżniliśmy lata 2021-2029.

W przypadku prezentacji potrzeb finansowych wynikających z wyrównania do najlepiej wyposażonych jednostek pokazujemy wyliczenia dla roku 2029. Nie oznacza to, że tylko w 2029 należałoby dokonać tych dodatkowych wydatków. Dodatkowe wydatki mogą (a nawet powinny) być realizowane sukcesywnie w wcześniejszych latach. Potrzeby finansowe związane nierównościami między JST występują w każdym roku. Należy przy tym podkreślić, że jak pokazujemy w poniższych podrozdziałach, dotychczasowe inwestycje jak również te które wynikają z kontynuacji dotychczasowego trendu prowadzą do zmniejszenia nierówności między JST. Założeniem wskazywanych przez nas potrzeb związanych z wyrównaniem jest przyspieszenie tego naturalnego procesu. Jako bazowy poziom do którego powinno nastąpić wyrównanie przyjmujemy poziom reprezentowany przez 75 centyl w populacji JST danego typu. Jednak w każdym obszarze i podobszarze pokazujemy również jakie byłyby konieczne wydatki gdyby wyrównanie miało nastąpić do JST reprezentujących medianę lub do jednostek reprezentujących 90 centyl wartości majątku per capita. Podyktowane jest to faktem, że zgodnie z zasadą decentralizacji szczegółowe decyzje o wysokości koniecznego dostosowania w konkretnym obszarze lub podobszarze powinny zapadać na poziomie strategii regionu po rozpoznaniu specyficznych potrzeb i oczekiwań lokalnych.

Dane dotyczące dodatkowych potrzeb finansowych prezentujemy podobnie jak potrzeby wynikające z trendu w przekroju poszczególnych typów JST. Dodatkowo w przypadku obszarów ogółem (poza ochroną zdrowia) prezentujemy w Załącznikach potrzeby wydatkowe w podziale na podregiony, przy czym ze względu na fakt, że wyniki naszego badania powinny się odnosić do większej grupy jednostek w zestawieniach dotyczących podregionów, nie pokazujemy osobno miast na prawach powiatu (mnpp) tam gdzie stanowią one samodzielny podregion, ale sumujemy je z sąsiednimi podregionami.

Każda z usług (poza obszarem ochrona zdrowia) jest prezentowana w podobny sposób, tak aby mógł być zrozumiały dla odbiorcy zainteresowanego tym konkretnym obszarem. Na początku przypominamy wydatki z jakich działów lub rozdziałów i paragrafów klasyfikacji budżetowej są analizowane. Pokazujemy jakie były wydatki JST w poprzednich okresach. Następnie pokazujemy jak te wydatki wpłynęły na wartość majątku związanego z analizowanym obszarem oraz jakich zmian wartości tego majątku można się spodziewać przyjmując kontynuację dotychczasowych trendów inwestycji w kolejnych latach. Dla roku 2029² pokazujemy zróżnicowanie wartości majątku przeliczonego per capita między JST danego typu. A następnie prezentujemy dane dotyczące potrzeb wydatkowych- tych które wynikają z kontynuacji trendu inwestycyjnego oraz które są związane z wyrównaniem do

² W przypadku domów kultury analiza dotyczy roku 2021- jest to dokładnie wytłumaczone we właściwym podrozdziale

jednostek najlepiej wyposażonych. Na końcu podawane są dane o wydatkach na utrzymanie (remonty) tego majątku. W przypadku analizy ochrony zdrowia finansowanej z budżetów JST pokazujemy potrzeby związane z kontynuacją dotychczasowych trendów, nie pokazujemy zmian w wartości majątku i potrzeb wynikających z wyrównania między jednostkami. Dodatkowo w obszarze tym obok analizy potrzeb wydatkowych JST pokazujemy analizę potrzeb wydatkowych publicznych jednostek ochrony zdrowia opracowaną na podstawie danych CSIOZ, tam wskazane są zarówno potrzeby finansowe wynikające z trendu jak i z wyrównania wartości infrastruktury między regionami.

Analizy potrzeb finansowych związanych z usługami publicznymi przeprowadzono w zakresie całego obszaru- a więc odpowiednio- edukacji, pomocy społecznej, kultury, ochrony zdrowia. Obok tego w każdym z obszarów dokonano analiz w podobszarach zgodnych z wskazanymi w zamówieniu. Należy podkreślić, że cały obszar obejmuje w każdym przypadku więcej niż sumę analizowanych podobszarów.

W naszej opinii, to właśnie informacje wynikające z analizy całych obszarów stanowią najlepsze przybliżenie potrzeb finansowych związanych z luką infrastrukturalną. Po pierwsze obejmujemy w tych obszarach więcej usług społecznych niż w podobszarach, uwzględniamy te wszystkie obiekty infrastruktury które z np. nie mogą być wyróżnione w klasyfikacji budżetowej lub występują stosunkowo rzadko, a przez to nie mogą być analizowane osobno przy pomocy modelu ekonometrycznego. Po drugie, analiza w obszarach poprzez bardziej generalny charakter odnosi się lepiej do zdecentralizowanego charakteru analizowanych usług. Odgórne wskazanie, jakiego typu infrastruktury brakuje w danej jednostce oznaczałoby bowiem centralizację zadań publicznych. Tymczasem to władze lokalne, wraz z mieszkańcami, powinny decydować, czy w obszarze usług publicznych ważniejsze są dla nich np. inwestycje w nowy budynek szkoły, czy może dom kultury. Powinno być to powiązane z strategiami regionów, które nie są (i nie powinny być) ujednoczone. Nasza opinia wynika również z faktu, że nie istnieją szczegółowe minimalne standardy dotyczące infrastruktury analizowanych usług publicznych. Gdyby takie minimalne standardy istniały i byłyby dane pozwalające na ocenę ich realizacji, wyliczenia luki infrastrukturalnej powinny się do nich odnosić. Tymczasem nasze wyliczenia odnoszą się do porównania między poszczególnymi jednostkami samorządu terytorialnego (JST) i odzwierciedlają politykę i możliwości inwestycyjne tych jednostek. Zatem również szczegółowe decyzje o najważniejszych w ramach danego obszaru (a również między obszarami) potrzebach finansowych powinny być pozostawione poszczególnym jednostkom. Jednocześnie nasze analizy zakładają, że wsparcie w finansowaniu tych inwestycji powinno być kierowane do JST, gdzie jakość lub ilość infrastruktury odzwierciedlona w jej wartości jest gorsza oraz JST słabszych finansowo.

5.3.2 Wskazania co do sposobu finansowania potrzeb finansowych w zakresie usług publicznych

Usługi społeczne finansowane są przede wszystkim z środków publicznych. W przypadku niektórych analizowanych obszarów wskazać można wprawdzie również prywatne dofinansowanie (np. w edukacji przedszkolnej dopłaty od rodziców, a w kulturze opłaty za uczestnictwo w zajęciach)- niemniej nie dla zysku te zadania są prowadzone i co do zasady nie mają charakteru zadań samofinansujących się. Dlatego też źródłem sfinansowania koniecznych wydatków inwestycyjnych w tych obszarach powinny być środki publiczne. Ze względu na to, że mamy do czynienia z zadaniami zdecentralizowanymi w szczególności powinny być to środki pochodzące z budżetów jednostek samorządu terytorialnego (wyjątkiem jest tu obszar opieki zdrowotnej w którym finansowanie z budżetów JST jest tylko częściowe), w tym z źródeł zwrotnych oraz pozyskiwane w ramach formuły partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP).

W naszych analizach przyjmujemy, że dotychczasowy trend inwestycyjny będzie kontynuowany. W naszej predykcji opieramy się na prognozach zmiennych wyjaśnianych (por. opis metodologii) w tym dochodów wynikających z zmian w PKB, nie jesteśmy w stanie przewidzieć ewentualnych zmian prawnych które będą wpływały na możliwości finansowe JST. Należy pamiętać, że zmiany sytuacji finansowej samorządów zmieniają ich możliwości wydatkowe oraz zadłużeniowe. (BGK 2019) Zatem zmieniać się będą możliwości inwestycyjne JST. Dla utrzymania trendów pokazanych w naszych analizach konieczne jest utrzymanie dotychczasowych możliwości finansowych samorządów. Zgodnie z zasadą decentralizacji podstawą powinno być zapewnienie JST własnych dochodów, które będą mogły kierować na najważniejsze z punktu widzenia ich mieszkańców inwestycje, dopiero w drugiej kolejności sfinansowanie tych wielkości powinno być pokryte z dotacji (z budżetu państwa lub dotacji z środków zagranicznych).

Jak powiedziano powyżej, przy finansowaniu wydatków na inwestycje samorządy mogą wykorzystywać środki zwrotne, zarówno te oferowane przez sektor publiczny (np. pomoc zwrotna), banki, rynki kapitałowe, podmioty prywatne (np. w formule PPP). Środki zwrotne oraz PPP pozwalają na uzyskanie „efektu mnożnikowego” kiedy to środki publiczne (ale rozłożone w czasie) umożliwiają zrealizowanie inwestycji o większej wartości. Jednak bezpieczne korzystanie z nich wymaga, aby JST mogły generować nadwyżkę operacyjną- a więc ich dochody bieżące powinny umożliwiać finansowanie wydatków bieżących i pozwalać na generowanie nadwyżki pokrywającej zobowiązania zwrotne.

5.3.3 Edukacja

5.3.3.1 Edukacja ogółem

Obszar Edukacja w naszych analizach zidentyfikowany jest w dwu działach klasyfikacji budżetowej- dziale 801- oświata i wychowanie oraz dziale 854- edukacyjna opieka wychowawcza. Analizujemy tu zatem wydatki na infrastrukturę JST związaną z funkcjonowaniem placówek oświatowych i oświatowo-wychowawczych jak przedszkola i szkoły, ale obok tego różnych placówek wsparcia w systemie edukacji- jak np. stołówki, internaty i bursy, centra kształcenia ustawicznego, centra kształcenia nauczycieli. Obszar ten obejmuje zatem zdecydowanie więcej obiektów infrastruktury a również związanych z nimi potrzeb finansowych niż sumarycznie wszystkie podobszary analizowane w ramach tego obszaru.

Inwestycje identyfikowaliśmy w paragrafach klasyfikacji budżetowej: 605, 606, 607, 620, 621, 622, 625, 656, 658. Nasza analiza dotyczy zarówno wydatków związanych z samą infrastrukturą budynków, ale również z wyposażeniem. Przy czym w przypadku gmin, miast na prawach powiatu i powiatów zasadnicza większość (ponad 90%³) wydatków inwestycyjnych była zapisywana w sprawozdania budżetowych samorządów (RB-28) w paragrafie 605 (wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych) a w przypadku województw obok wydatków z paragrafu 605 istotne znaczenie miały wydatki zapisywane w paragrafie 606 (wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych) (odpowiednio 55% i 38% wydatków inwestycyjnych). Odzwierciedla to strukturę podmiotów publicznych realizujących bezpośrednio zadania z zakresu edukacji w samorządach. Nasza analiza obejmuje inwestycje realizowane z środków polskich jak również zagranicznych.

Edukacja jest najważniejszym kierunkiem wydatków bieżących szczególnie w gminach i powiatach, również inwestycje związane z edukacją decydowały w ostatnich latach o istotnej części wydatków inwestycyjnych JST. W latach 2004-2018 samorzady wydały na inwestycje w edukacji łącznie 48,4 mld zł (w cenach stałych z 2018 r.) (RIO 2016, 2018, 2019, 2017)

Tabela 5.3- 1, wysiłek inwestycyjny JST w kolejnych latach był stosunkowo stabilny, choć w latach 2014-2018 nastąpiło pewne spowolnienie a w niektórych typach samorządów a również w niektórych regionach wydatki inwestycyjne spadły w stosunku do wcześniejszego okresu. Spadek inwestycji miał miejsce w latach 2015-2016. Miały na to wpływ dwa zjawiska- zakończenie i rozliczenie perspektywy finansowej 2007-2013 oraz przesunięcia w realizacji projektów z kolejnej perspektywy. Jednak już w 2017 roku, wraz z rozpoczęciem wykorzystania środków z perspektywy 2014-2020 wydatki inwestycyjne , w tym wydatki na inwestycje w edukację zaczęły wzrastać. (RIO 2016, 2018, 2019, 2017)

³ Wyliczenia dla danych z 2018 r.

Tabela 5.3- 1 Wydatki inwestycyjne na edukację jednostek samorządu terytorialnego w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2008	2009-2013	2014-2018	2019-2020
dolnośląskie	1 299.79	1 545.47	1 638.54	569.76
kujawsko-pomorskie	671.77	736.10	837.23	367.35
lubelskie	785.00	813.84	660.19	393.95
lubuskie	351.66	434.69	455.79	180.93
łódzkie	866.32	857.30	694.96	438.46
małopolskie	1 380.15	1 372.84	1 346.46	629.92
mazowieckie	2 939.67	2 828.59	3 248.67	1 285.23
opolskie	348.77	371.65	252.34	173
podkarpackie	848.46	937.99	946.02	385.14
podlaskie	499.01	430.96	467.10	230.7
pomorskie	870.77	997.24	1 228.43	506.09
śląskie	1 434.91	1 852.22	2 000.50	858.35
świętokrzyskie	439.80	450.49	419.86	203.74
warmińsko-mazurskie	554.30	582.57	410.54	252.56
wielkopolskie	1 267.44	1 183.52	1 878.00	716.88
zachodniopomorskie	609.42	780.51	598.83	326.03
gminy miejskie	1 617.18	1 684.84	1 573.71	796.97
gminy wiejskie	4 746.64	4 257.86	4 482.44	2 083.63
gminy miejsko-wiejskie	2 784.53	2 632.75	3 101.82	1 215.87
mnpp	3 920.14	4 621.42	5 678.77	2 118.86
powiaty	1 797.13	2 375.08	2 031.24	1 140.50
województwa	301.63	604.06	215.50	162.26
razem	15 167.24	16 175.99	17 083.47	7 518.09

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań budżetowych JST (RB-28S)

Dotychczasowe inwestycje spowodowały, że w 2018 r. wartość obiektów infrastruktury edukacyjnej była 65% wyższa niż w roku 2004 (w cenach stałych z 2018 r.). Przyjmując, kontynuację dotychczasowych trendów inwestycyjnych w kolejnych latach wartość majątku będzie dalej wzrastać i w 2029 r. będzie wyższa o 20% w stosunku do stanu z 2018 r. Trend ten pokazany jest na rysunku poniżej.

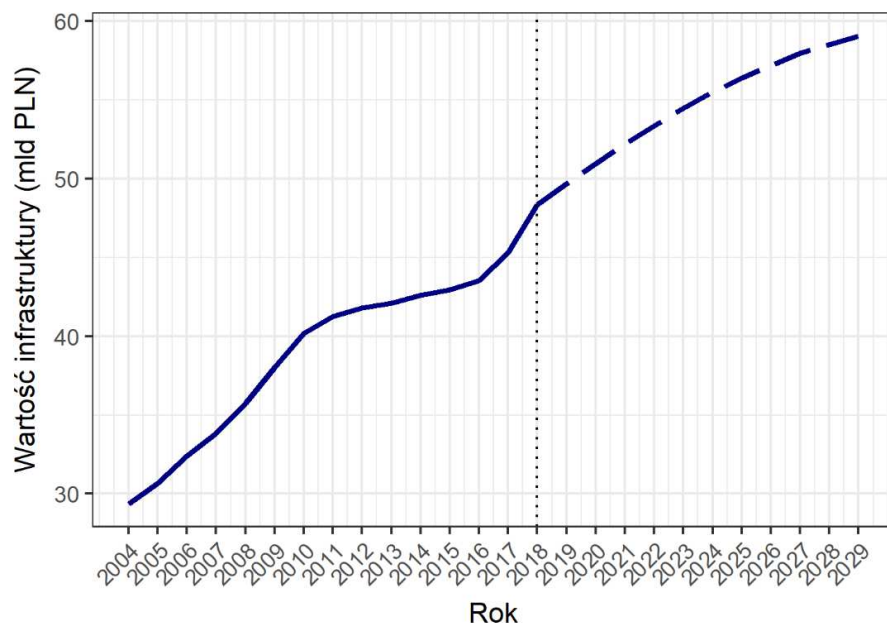
Zgodnie z naszymi założeniami wartość infrastruktury odzwierciedla jej ilość i jakość. Jednak aby można było ocenić zróżnicowanie tej ilości i jakości między JST konieczne jest odniesienie jej do liczby mieszkańców.

Warto dodać, że zróżnicowanie majątku związanego z edukacją znacznie zmalało w latach 2004-2018. Współczynnik zmienności⁴ spadł w odniesieniu do wszystkich typów jednostek, a również w całości populacji. Podczas gdy w roku 2004 wynosił

⁴ Współczynnik zmienności to miara zróżnicowania rozkładu. Wyliczany jest jako iloraz odchylenia standardowego i średniej z próby i podawany w procentach. Im większa wartość współczynnika tym większe zróżnicowanie.

ogólnie 127%, w roku 2011 już tylko 102% a w 2018 89%. Oczekujemy że utrzymanie trendu inwestycyjnego doprowadzi do dalszego zmniejszenia nierówności. (w 2029 r. współczynnik zmienności przy zachowaniu trendu będzie wynosić 57%). Niemniej nierówności nie zostaną wyeliminowane.

Rysunek 5.3- 1: Suma wartości majątku związanego z edukacją w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018)

Źródło: Przeprowadzone analizy

Błąd! Nieprawidłowy odsyłacz do zakładki: wskazuje na nią samą. zbiera informacje o różnicach w wartości majątku edukacyjnego per capita w poszczególnych centylach w poszczególnych typach JST w roku 2029, zakładając kontynuację dotychczasowego trendu inwestycyjnego.

Tabela 5.3- 2 Rozkład wartości majątku związanego z edukacją per capita w różnych typach JST w 2029 r. przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.)

Typ JST	p10	p25	mediana	p75	p90
gmina miejska	630.30	740.10	966.20	1 231.60	1 679.80
gmina wiejska	739.00	946.10	1 272.20	1 699.60	2 180.70
gmina miejsko-wiejska	595.10	781.70	988.80	1 339.10	1 797.70
mnpp	887.00	1 040.90	1 256.10	1 513.50	1 723.20
powiat	186.90	238.60	325.10	430.20	559.50
województwo	11.00	16.40	25.50	36.20	64.10

Źródło: Przeprowadzone analizy

Zgodnie z założeniem naszego badania potrzeby finansowe JST obok tych które wynikają z kontynuacji trendu związane są zmniejszeniem widocznego w tabeli zróżnicowania. Jako bazowy scenariusz przyjęliśmy wyrównanie wartości majątku do 75 centyla, ale obok tego prezentujemy scenariusze dla wyrównania do mediany i do

90 centyla. Tabela 5.3- 3 zbiera informacje o potrzebach finansowych JST w latach 2021-2029 zarówno tych które będą wynikać z kontynuacji trendu jak i tych które związane są z wyrównaniem między samorządami do kolejnych centyli.

Dodatkowo w załączniku (**Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.**) prezentujemy te potrzeby finansowe te w podziale na podregiony. W tabeli w podziale na podregiony nie są uwzględnione potrzeby finansowe województw.

Tabela 5.3- 3 Potrzeby finansowe JST różnych typów w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z edukacją (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/JST	trend	Luka do poziomu p50	Luka do poziomu p75	Luka do poziomu p90
dolnośląskie	2 499.17	306.19	869.02	1 920.47
kujawsko-pomorskie	1 589.63	418.99	1 027.52	1 911.82
lubelskie	1 662.47	453.46	1 081.73	2 040.60
lubuskie	797.01	130.22	384.58	839.33
łódzkie	1 930.83	577.20	1 241.89	2 290.13
małopolskie	2 855.92	660.20	1 667.06	3 197.18
mazowieckie	5 588.39	345.20	1 157.42	2 703.12
opolskie	733.32	228.55	530.36	990.52
podkarpackie	1 723.20	324.57	924.31	1 979.88
podlaskie	970.11	161.25	419.32	885.43
pomorskie	2 266.78	266.31	818.44	1 721.49
śląskie	3 644.95	596.88	1 526.09	3 008.49
świętokrzyskie	916.83	255.09	645.79	1 253.66
warmińsko-mazurskie	1 122.14	309.24	722.34	1 368.29
wielkopolskie	3 224.85	481.95	1 488.50	3 106.54
zachodniopomorskie	1 371.67	221.29	685.85	1 392.06
gminy miejskie	3 330.92	631.65	1 583.96	3 708.53
gminy wiejskie	9 150.41	1 552.51	4 345.10	8 640.32
gminy miejsko-wiejskie	5 297.86	961.99	2 893.35	6 341.59
mnpp	9 002.35	1 185.68	2 907.28	4 776.26
powiaty	5 406.10	1 236.74	3 056.16	5 918.52
województwa	709.63	168.00	404.39	1 223.78
razem	32 897.27	5 736.58	15 190.23	30 609.00

Źródło: Przeprowadzone analizy

Obok wydatków na inwestycje w naszym badaniu uwzględniliśmy wydatki na utrzymanie majątku. Ogółem JST w latach 2004-2018 wydały ponad 13 mld złotych na remonty majątku związanego z edukacją. Przyjęliśmy, że wydatki te będą podążać zgodnie z trendem dla wydatków inwestycyjnych a zatem również wartości majątku. Tabela 5.3- 4 pokazuje te wydatki.

Tabela 5.3- 4 Wydatki na utrzymanie infrastruktury edukacyjnej w JST w podziale na województwa i samorządy różnych typów. w latach 2004-2018 oraz przewidywane w latach 2019-2029 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/Typ JST	2004-2018	2019-2020	2021-2029
---------------------	-----------	-----------	-----------

dolnośląskie	1 042.09	89.86	318.53
kujawsko-pomorskie	568.07	47.58	160.04
lubelskie	555.79	42.82	122.52
lubuskie	297.67	27.84	90.09
łódzkie	580.05	50.43	149.39
małopolskie	1 067.98	119.02	466.36
mazowieckie	2 596.89	340.57	1 444.44
opolskie	376.82	31.93	103.29
podkarpackie	675.43	54.46	180.68
podlaskie	280.98	17.87	50.57
pomorskie	895.23	106.36	424.21
śląskie	1 797.59	173.21	613.11
świętokrzyskie	341.38	21.63	65.71
warmińsko-mazurskie	481.31	43.71	145.35
wielkopolskie	1 199.99	151.89	597.78
zachodniopomorskie	412.88	29.93	90.44
gminy	5 892.38	612.33	2 219.53
mnpp	5 237.16	523.61	1 984.79
powiaty	1 805.01	185.23	688.30
województwa	235.60	27.94	129.87
razem	13 170.15	1 349.11	5 022.50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z budżetów JST (RB-28S) i przeprowadzonych analiz

5.3.3.2 Przedszkola

Podobszar Przedszkola w naszej analizie jest identyfikowany w rozdziałach klasyfikacji budżetowej:

- 80103 Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych
- 80104 Przedszkola
- 80106 Inne formy wychowania przedszkolnego

Inwestycje identyfikowaliśmy w paragrafach klasyfikacji budżetowej: 605, 606, 607, 620, 621, 622, 625, 656, 658. Były one identyfikowane niemal wyłącznie w budżetach gmin w tym miast na prawach powiatu- gdyż prowadzenie i organizacja przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego stanowi zadanie samorządu gminnego⁵. 99%⁶ spośród analizowanych wydatków była ponoszona w paragrafie 605 (Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych) co odzwierciedla strukturę organizacyjną publicznych podmiotów prowadzących przedszkola.

W latach 2004-2018 JST wydały na przedszkola łącznie 5,4 mld złotych (w cenach stałych z 2018 r.) (por. Tabela 5.3- 5) Największe kwoty na przedszkola wydały miasta na prawach powiatu (1,9 mld. zł), a spośród pozostałych gmin, gminy wiejskie (łącznie 1,5 mld). Jednak ze względu na fakt, że na początku analizowanego okresu

⁵ W całym analizowanym okresie pojawiały się pojedyncze przypadki ponoszenia wydatków na przedszkola przez powiaty, ale stanowiło to mniej niż 0,6% wydatków na inwestycje związane z infrastrukturą przedszkolną ogółem

⁶ Wyliczenia dla wydatków z 2018 r.

była duża grupa gmin które nie ponosiły żadnych wydatków na przedszkola dokonaliśmy agregacji gmin w obrębie jednego powiatu. Unikamy dzięki temu zerowych wartości inwestycji i majątku co byłoby niewłaściwe dla przeprowadzenia poprawnej analizy ekonometrycznej.

Warto przypomnieć że okres 2004-2018 to był czas zmian w zakresie obowiązków JST w edukacji przedszkolnej. W okresie tym został wprowadzony obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku lat 6. Dodatkowo samorządy gmin zostały zobowiązane do zapewnienia miejsca realizacji wychowania przedszkolnego dla chętnych dzieci młodszych (4 i 5 letnie). Zmiany te spowodowały gwałtowny wzrost wydatków inwestycyjnych. Dlatego też jak pokazuje Tabela 5.3- 5 w przeciwieństwie do wydatków na edukację ogółem nie zanotowano w ostatnich latach spadku wydatków inwestycyjnych związanych z przedszkolami.

Tabela 5.3- 5 Wydatki inwestycyjne gmin i miast na prawach powiatu na przedszkola w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/Typ JST	2004-2008	2009-2013	2014-2018	2019-2020
dolnośląskie	96.20	174.78	264.31	99.64
kujawsko-pomorskie	19.36	31.34	138.67	51.75
lubelskie	22.07	39.17	95.47	50.10
lubuskie	15.60	48.21	93.09	4.85
łódzkie	54.11	76.52	137.13	75.80
małopolskie	86.85	127.82	190.91	98.58
mazowieckie	282.15	465.79	695.54	264.43
opolskie	23.82	18.16	48.68	26.61
podkarpackie	17.05	56.48	123.12	58.63
podlaskie	21.05	33.90	84.67	38.05
pomorskie	17.62	48.50	151.64	80.08
śląskie	93.58	189.32	392.43	143.14
świętokrzyskie	12.22	43.88	76.84	30.62
warmińsko-mazurskie	15.96	31.97	58.55	32.37
wielkopolskie	92.05	117.98	282.29	113.99
zachodniopomorskie	26.31	53.71	114.22	59.11
gminy	550.01	1 026.00	1 927.99	845.47
mnpp	346.00	531.52	1 019.57	382.29
razem	896.01	1 557.52	2 947.56	1 227.76

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań budżetowych JST (RB-28S)

Dotychczasowe inwestycje spowodowały, że w 2018 r. wartość obiektów infrastruktury związanej z przedszkolami była 3,5 razy wyższa niż w roku 2004 (w cenach stałych z 2018 r.). Znacznie zmniejszyło się również zróżnicowanie tego majątku w przeliczeniu na mieszkańca między JST. W roku 2004 współczynnik

zmienności⁷ dla tego majątku per capita między JST wynosił 121%, w 2011 nieco mniej-113% ale w 2018 już tylko 83%.

Zmiany te odzwierciedlone są w zasadniczej zmianie dostępności miejsc przedszkolnych. Podczas gdy w 2004 r. liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadających na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego wynosiła w Polsce 1,6 to w 2018 było to 0,89. Liczba gmin, gdzie nie było żadnego miejsca przedszkolnego spadła z 551 do 221⁸. Przy czym mamy do czynienia ze znacznymi różnicami w wartości tego wskaźnika między gminami. Są JST gdzie miejsca przedszkolne czekają na dzieci i takie gdzie tych miejsc nie ma lub jest bardzo niewiele w porównaniu z liczbą dzieci. Oczywiście należy mieć tu na względzie fakt, że to od decyzji rodziców zależy czy dziecko chodzi do przedszkola, a również do jakiego (może być to przedszkole na terenie gminy zamieszkania/ zameldowania ale również w innym miejscu), stąd liczba dzieci na miejsce niekoniecznie odzwierciedla rzeczywiste zapotrzebowanie na przedszkola.

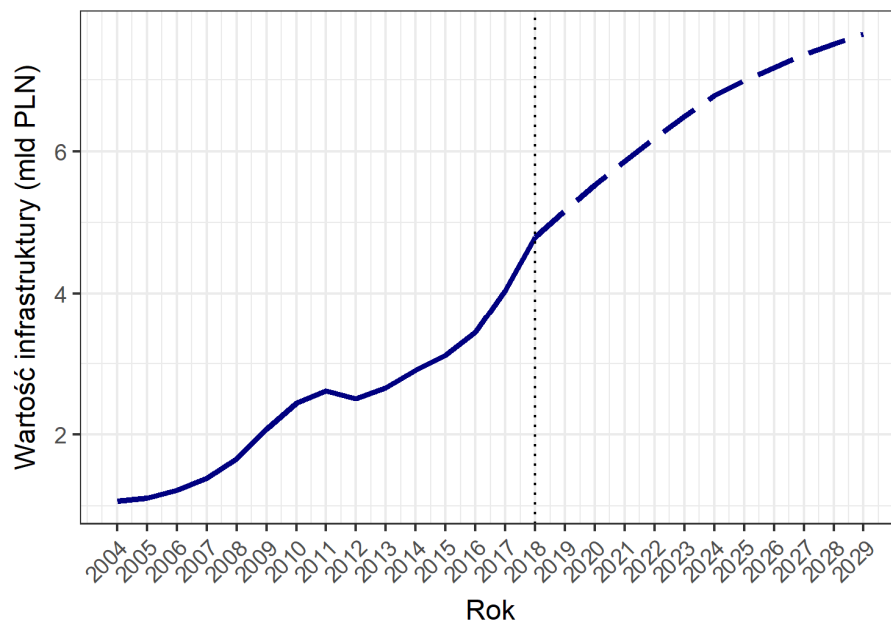
Niemniej biorąc pod uwagę znaczną poprawę dostępności przedszkoli w latach ubiegłych w analizie dotyczącej przedszkoli obok zmiennych finansowych i demograficznych jako zmienna wyjaśniająca dodany został wspomniany powyżej wskaźnik liczby dzieci w wieku 3-5 lat przypadających na jedno miejsce w przedszkolu. W predykcji założyliśmy wielkość tego wskaźnika na poziomie 1.

Zgodnie z przyjętą metodologią dokonaliśmy prognozy zmian wartości majątku zakładając, że wydatki inwestycyjne będą utrzymywane zgodnie z dotychczasowymi trendami. Zmiany sumarycznej wartości majątku pokazuje poniższy rysunek

Rysunek 5.3- 2: Suma wartości majątku związanego z przedszkolami w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł; 2018)

⁷ por. przypis nr 4.

⁸ Na podstawie danych z BDL GUS

Źródło: Przeprowadzone analizy

Wartość infrastruktury pokazuje jej jakość i ilość. Tabela 5.3- 6 zbiera informacje o różnicach w wartości majątku związanego z przedszkolami per capita w poszczególnych centylach w gminach i miastach na prawach powiatu w roku 2029, zakładając kontynuację dotychczasowego trendu inwestycyjnego.

Tabela 5.3- 6 Rozkład wartości majątku związanego z przedszkolami per capita w różnych typach JST w 2029 r. przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.)

Typ JST	p10	p25	mediana	p75	p90
gmina	128.2	151.5	185.8	234.7	294.3
mnpp	43.5	65.8	121.6	194.5	296.9

Źródło: Przeprowadzone analizy

Potrzeby finansowe JST będą stanowić sumę wydatków inwestycyjnych koniecznych dla kontynuacji dotychczasowego trendu oraz dodatkowych potrzeb finansowych które pojawiają się w samorządach gdzie wartość majątku jest niższa. Jako poziom porównawczy w naszym badaniu sugerujemy przyjąć wartość majątku w samorządach w 75 centyla. W poniższej tabeli (Tabela 5.3- 7;) obok tego pokazujemy jakie wydatki należałoby ponieść gdyby wyrównanie miało odnosić się do mediana albo do 90 centyla. Tabela 5.3- 7

Tabela 5.3- 7 Potrzeby finansowe gmin i miast na prawach powiatu w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z przedszkolami (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/Typ JST	trend	Luka do poziomu p50	Luka do poziomu p75	Luka do poziomu p90
dolnośląskie	404.48	24.51	70.40	223.76
kujawsko-pomorskie	226.43	65.32	150.18	283.04
lubelskie	222.45	65.93	160.96	301.12
lubuskie	121.95	10.82	49.81	111.80

łódzkie	317.65	48.36	139.25	287.20
małopolskie	405.30	40.15	186.97	420.61
mazowieckie	938.62	30.77	103.38	230.86
opolskie	119.28	17.72	52.98	111.06
podkarpackie	254.83	55.56	137.98	273.76
podlaskie	155.90	13.67	35.69	115.69
pomorskie	335.90	47.45	144.70	273.13
śląskie	568.10	53.46	175.02	437.22
świętokrzyskie	138.11	34.16	72.09	147.77
warmińsko-mazurskie	146.53	53.35	120.17	213.81
wielkopolskie	491.86	42.16	150.75	332.13
zachodniopomorskie	265.63	25.99	77.80	184.77
gminy	3 979.51	399.27	1 120.42	2 331.04
mnpp	1 133.51	230.11	707.71	1 616.70
razem	5 113.02	629.38	1 828.13	3 947.73

Źródło: Przeprowadzone analizy

Obok wydatków na inwestycje w naszym badaniu uwzględniliśmy wydatki na utrzymanie majątku. Ogółem JST w latach 2004-2018 wydały ponad 1,6 mld złotych na remonty majątku związanego z przedszkolami. Przyjęliśmy, że wydatki te będą podążać zgodnie z trendem dla wydatków inwestycyjnych a zatem również wartości majątku. Tabela 5.3- 8 pokazuje te wydatki.

Tabela 5.3- 8 Wydatki na utrzymanie infrastruktury przedszkolnej w JST w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki w latach 2021-2029 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/Typ JST	2004-2018	2019-2020	2021-2029
dolnośląskie	114.96	11.95	40.69
kujawsko-pomorskie	30.82	3.86	16.31
lubelskie	48.54	6.80	28.24
lubuskie	41.01	5.28	20.94
łódzkie	88.54	11.98	50.59
małopolskie	80.63	11.83	42.21
mazowieckie	459.69	67.62	280.85
opolskie	72.30	9.29	38.38
podkarpackie	66.75	8.74	32.83
podlaskie	28.27	4.36	15.92
pomorskie	85.26	10.08	32.15
śląskie	272.92	33.53	138.11
świętokrzyskie	25.21	2.89	11.25
warmińsko-mazurskie	29.06	3.70	14.28
wielkopolskie	152.85	20.33	75.18
zachodniopomorskie	36.81	3.89	12.21
gminy	800.99	94.33	290.61
mnpp	832.64	121.81	559.53
razem	1 633.63	216.14	850.14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z budżetów JST (RB-28S) i przeprowadzonych analiz

5.3.3.3 Szkoły podstawowe i gimnazja (bez specjalnych)

W analizowanym okresie historycznym (2004-2018) funkcjonował system edukacji w którym była 6 letnia szkoła podstawowa i 3 letnie gimnazjum. Z dniem 31 sierpnia 2019 roku, w wyniku reformy systemu oświaty z 2017 roku, gimnazja zostały zlikwidowane, a od roku szkolnego 2017/2018 nowe roczniki nie były przyjmowane, okres nauki w szkołach podstawowych został wydłużony do 8 lat. Prowadzenie szkół podstawowych i gimnazjów (a w nowym systemie samych szkół podstawowych) jest zadaniem samorządu gminnego. Gminy pozostały właścicielami infrastruktury związanej z gimnazjami którą w nowym systemie edukacji wykorzystują dla realizacji zadań w zakresie szkoły podstawowej.

W naszej analizie wydatki na szkoły podstawowe i gimnazja identyfikowane były w następujących rozdziałach klasyfikacji budżetowej:

- 80101- szkoły podstawowe
- 80110- gimnazja

Inwestycje identyfikowaliśmy w paragrafach klasyfikacji budżetowej: 605, 606, 607, 620, 621, 622, 625, 656, 658. Zgodnie z ustawową odpowiedzialnością były one identyfikowane niemal wyłącznie w budżetach gmin i miast na prawach powiatu. 98%⁹ spośród analizowanych wydatków była ponoszona w paragrafie 605 (Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych) co odzwierciedla strukturę organizacyjną publicznych jednostek świadczących usługi w zakresie szkoły podstawowej (i gimnazjum).

W latach 2004-2018 JST wydały łącznie ponad 25 miliardów złotych (w cenach z 2018 r.) na inwestycje związane z szkołami podstawowymi i gimnazjami. Szczególnie na początku analizowanego okresu wydatki inwestycyjne były wysokie, co związane było przede wszystkim z budową i wyposażeniem gimnazjów. (por. Tabela 5.3- 9)

Tabela 5.3- 9 Wydatki inwestycyjne na szkoły podstawowe (i gimnazja) jednostek samorządu terytorialnego w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/JST	2004-2008	2009-2013	2014-2018	2019-2020
dolnośląskie	811.93	553.49	872.82	257.27
kujawsko-pomorskie	443.93	301.62	351.35	144.97
lubelskie	550.85	425.98	288.96	191.00
lubuskie	229.78	175.60	174.03	79.96
łódzkie	569.75	328.23	285.44	193.40
małopolskie	1 012.00	712.12	666.58	277.49
mazowieckie	1 955.75	1 200.06	1 716.88	686.42

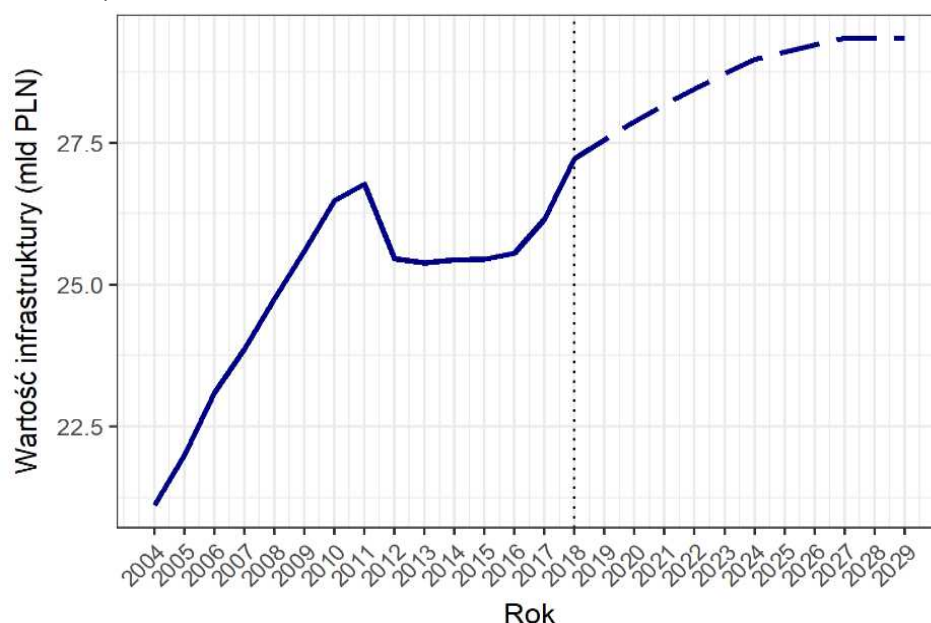
⁹ Wyliczenia dla wydatków z 2018 r.

opolskie	219.31	172.80	111.06	73.44
podkarpackie	631.73	450.25	444.02	161.36
podlaskie	280.68	163.32	195.80	85.79
pomorskie	620.01	535.45	667.06	229.71
śląskie	867.56	721.28	792.03	353.82
świętokrzyskie	321.55	241.50	215.69	90.65
warmińsko-mazurskie	375.58	175.42	173.67	99.16
wielkopolskie	818.11	583.40	1 004.24	328.03
zachodniopomorskie	354.61	348.61	275.06	130.47
gminy miejskie	1 289.35	951.33	918.57	396.60
gminy wiejskie	4 311.66	2 869.81	3 003.34	1 382.51
gminy miejsko-wiejskie	2 389.09	1 657.57	1 994.58	752.75
mnpp	2 073.05	1 610.44	2 318.20	851.09
razem	10 063.15	7 089.15	8 234.69	3 382.95

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań budżetowych JST (RB-28S)

Dotychczasowe inwestycje spowodowały, że w 2018 r. wartość obiektów infrastruktury związanej z szkołami podstawowymi i gimnazjami była 28% wyższa niż w roku 2004 (w cenach stałych z 2018 r.). (por. Rysunek 5.3- 3) Należy zauważyć, że w przeciwieństwo do przedszkoli które w analizowanych latach w wielu miejscach dopiero musiały zostać wybudowane i wyposażone, infrastruktura związana ze szkołami istniała we wszystkich analizowanych jednostkach od początku analizowanego okresu. Stąd w przeciwieństwie do przedszkoli zmiany w wartości majątku nie są tak drastyczne, a nawet w latach 2012-2016 widoczny jest niewielki spadek wartości tego majątku co wynikało z zmniejszenia inwestycji w okresie przejścia między kolejnymi perspektywami budżetowymi UE.

Rysunek 5.3- 3 Suma wartości majątku związanego z szkołami podstawowymi (i gimnazjami) w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018)

Źródło: Przeprowadzone analizy

W celu oceny zróżnicowania wartości majątku związanego z szkołami podstawowymi i gimnazjami między samorządami przeliczyliśmy ją per capita. Należy podkreślić, że prowadzone przez JST w poprzednich latach inwestycje znacząco zmniejszyły to zróżnicowanie. Pokazuje to spadek współczynnika zmienności¹⁰, który w 2004 r. wynosił 126%, a w 2018 już tylko 88%. Zakładamy, że przy zachowaniu trendów inwestycyjnych w 2029 r. ten współczynnik spadnie do 67%. Niemniej różnice między poszczególnymi JST pozostaną. Zróżnicowanie to pokazuje Tabela 5.3- 10. Wskazane są w niej wartości majątku w poszczególnych centylach rozkładu

Tabela 5.3- 10 Rozkład wartości majątku związanego z szkołami podstawowymi per capita w gminach i miastach na prawach powiatu w 2029 r. przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.)

Typ JST	p10	p25	mediana	p75	p90
gmina miejska	250.5	358.3	519.9	753.6	1 110.5
Gmina wiejska	384.6	548.2	852.3	1 257.6	1 746.5
Gmina miejsko-wiejska	283.9	416.5	626.2	968.2	1 326.0
mnpp	237.9	345.9	459.5	588.0	731.6

Źródło: Przeprowadzone analizy

Zgodnie z przyjętymi założeniami przewidywane potrzeby finansowe JST na lata 2021-2029 wynikają po pierwsze z kontynuacji dotychczasowego wysiłku finansowego, po drugie zaś te jednostki w których wartość majątku jest niższa powinny sfinansować dodatkowe projekty inwestycyjne wyrównujące stan infrastruktury do poziomu najlepiej wyposażonych jednostek. Rekomendujemy wyrównanie do samorządów wskazanych w 75 centylu. Jednak dla porównania pokazujemy jaka będzie wysokość potrzeb jeśli wyrównanie miało nastąpić do mediany lub do 90 centyla. Wysokość tych potrzeb finansowych w zakresie szkół podstawowych zbiera Tabela 5.3- 11.

Tabela 5.3- 11 Potrzeby finansowe gmin i miast na prawach powiatu w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z szkołami podstawowymi (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/JST	trend	Luka do poziomu p50	Luka do poziomu p75	Luka do poziomu p90
dolnośląskie	1 089.42	196.35	538.38	1 190.22
kujawsko-pomorskie	634.01	222.35	611.78	1 222.58
lubelskie	758.84	226.07	647.90	1 292.12
lubuskie	335.71	112.46	291.68	553.37
łódzkie	809.51	304.90	755.72	1 424.73
małopolskie	1 265.60	326.38	914.78	1 922.75
mazowieckie	2 811.73	205.53	758.92	1 800.21
opolskie	310.07	145.87	349.39	651.60
podkarpackie	747.68	160.16	550.60	1 252.41
podlaskie	365.70	112.86	303.24	618.60
pomorskie	1 008.77	119.74	425.45	992.35

¹⁰ Por. przypis nr . 4

śląskie	1 472.38	415.01	971.39	1 911.98
świętokrzyskie	402.84	110.12	346.91	730.58
warmińsko-mazurskie	426.59	198.33	487.43	922.00
wielkopolskie	1 457.19	344.95	981.59	1 989.39
zachodniopomorskie	535.86	162.32	460.66	900.27
gminy miejskie	1 635.57	450.80	1 276.67	2 953.35
gminy wiejskie	6 009.96	1 352.79	3 957.00	8 333.39
gminy miejsko-wiejskie	3 237.41	875.57	2 743.45	5 387.97
mnpp	3 548.98	684.24	1 418.73	2 700.47
razem	14 431.92	3 363.40	9 395.85	19 375.17

Źródło: Przeprowadzone analizy

Obok wydatków na inwestycje w naszym badaniu uwzględniliśmy wydatki na utrzymanie majątku. Ogółem JST w latach 2004-2018 wydały ponad 6,5 mld złotych na remonty majątku związanego z szkołami podstawowymi i gimnazjami. Przyjeliśmy, że wydatki te będą podążać zgodnie z trendem dla wydatków inwestycyjnych a zatem również wartości majątku. Tabela 5.3- 12 pokazuje te wydatki.

Tabela 5.3- 12 Wydatki na utrzymanie infrastruktury szkół podstawowych (i gimnazjów) w JST w podziale na województwa i JST różnych typów. w latach 2004-2029 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/JST	2004-2018	2019-2020	2021-2029
dolnośląskie	515.39	38.68	132.48
kujawsko-pomorskie	258.57	20.31	67.67
lubelskie	302.59	17.75	45.54
lubuskie	150.16	13.23	38.52
łódzkie	299.44	22.68	67.57
małopolskie	479.33	51.47	196.56
mazowieckie	1 252.72	134.68	469.21
opolskie	196.73	13.96	42.28
podkarpackie	382.99	25.94	80.99
podlaskie	152.40	6.73	21.28
pomorskie	464.51	49.33	192.14
śląskie	817.91	77.57	276.59
świętokrzyskie	204.66	12.12	35.16
warmińsko-mazurskie	203.75	14.72	43.47
wielkopolskie	674.16	80.55	314.97
zachodniopomorskie	211.63	13.47	40.04
gminy	4 603.12	438.50	1 623.74
mnpp	1 963.83	154.68	440.72
Razem	6 566.95	593.19	2 064.45

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z budżetów JST (RB-28S) i przeprowadzonych analiz

5.3.3.4 Szkoły ponadpodstawowe (bez specjalnych)

W latach 2004-2018 w systemie oświaty ponadgimnazjalnej funkcjonowało 3 letnie liceum ogólnokształcące, 4 letnie technikum i 3 letnia zasadnicza szkoła zawodowa. W wyniku reformy z 2016 r. okres nauki w liceum i technikum został przedłużony o rok a zasadnicze szkoły zawodowe zostały przekształcone w 3 letnie szkoły branżowe pierwszego stopnia. Nabór do nowych typów szkół rozpoczął się we wrześniu 2019 r. A dodatkowo utworzono (od 2020 r) dwuletnie szkoły branżowe drugiego stopnia.

Za zadania z zakresu edukacji ponadgimnazjalnej a w nowym systemie ponadpodstawowej odpowiedzialne są powiaty.

Usługi w zakresie szkół ponadpodstawowych (do 2019 r. ponadgimnazjalnych) obejmują zróżnicowane typy placówek. W naszej analizie identyfikowaliśmy wydatki na te szkoły w następujących rozdziałach klasyfikacji budżetowej:

- 80120- licea ogólnokształcące
- 80130- szkoły zawodowe
- 80115- Technika (od 2018 r.)
- 80117- szkoły branżowe I i II stopnia (od 2018 r.)

Wydatki inwestycyjne, które analizowaliśmy były notowane w paragrafach klasyfikacji budżetowej: 605, 606, 607, 620, 621, 622, 625, 656, 658. Przy czym zasadnicza większość (około 93%¹¹ dotyczyła paragrafu 605- wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych). Wydatki te były notowane przede wszystkim w budżetach powiatów i miast na prawach powiatu (około 97%) co jest odzwierciedleniem ustawowego obowiązku prowadzenia tych szkół przez powiaty. W latach 2004-2018 powiaty i miasta na prawach powiatu wydały ponad 6,6 mld zł, na inwestycje związane z szkołami ponadpodstawowymi (ponadgimnazjalnymi). W latach 2014-2016 nastąpiło spowolnienie inwestycji powiązane z zakończeniem i rozliczeniem perspektywy finansowej 2007-2013 oraz przesunięciem w realizacji projektów z kolejnej perspektywy. (por. Tabela 5.3- 13)

Tabela 5.3- 13 Wydatki inwestycyjne na szkoły ponadpodstawowe (ponadgimnazjalne) jednostek samorządu terytorialnego w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2008	2009-2013	2014-2018	2019-2020
dolnośląskie	147.20	146.46	138.04	65.65
kujawsko-pomorskie	112.76	138.63	109.69	56.11
lubelskie	126.34	135.13	69.12	53.14
lubuskie	46.42	85.76	66.74	27.54
łódzkie	125.38	81.19	72.09	54.97
małopolskie	139.73	175.89	144.03	91.10
mazowieckie	410.44	452.20	368.98	182.53
opolskie	40.31	63.35	24.45	23.99
podkarpackie	97.10	165.44	98.13	46.02

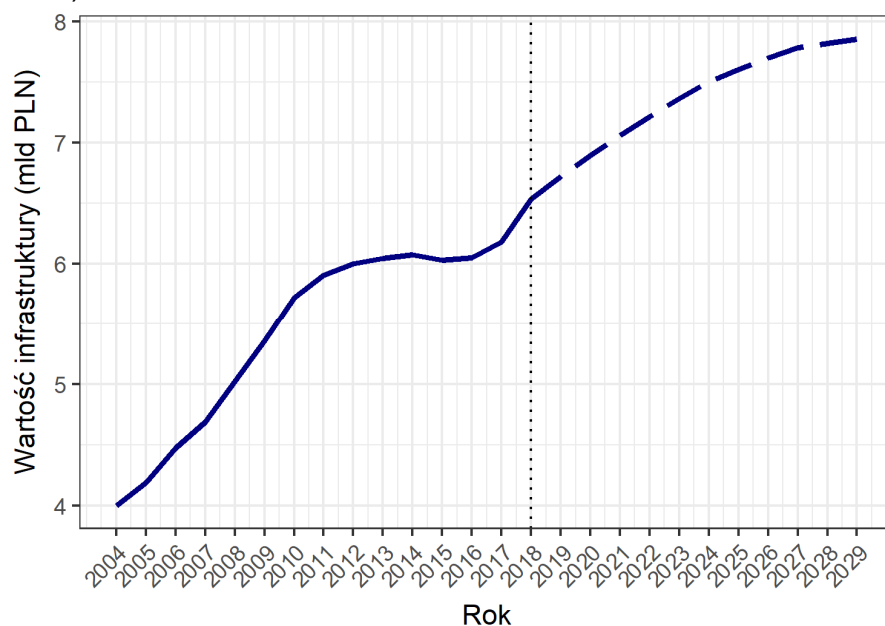
¹¹ Według danych za 2018 r.

podlaskie	123.16	97.14	95.49	35.12
pomorskie	155.28	131.01	222.74	64.60
śląskie	243.42	279.41	304.19	122.52
świętokrzyskie	56.95	71.35	65.11	24.43
warmińsko-mazurskie	91.89	179.48	45.55	41.03
wielkopolskie	209.63	154.13	144.84	89.45
zachodniopomorskie	54.25	63.21	42.01	42.30
mnpp	892.13	1 005.18	1003.47	436.14
powiaty	1 288.11	1 414.60	1007.77	584.39
razem	2 180.24	2 419.78	2011.23	1020.53

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań budżetowych JST (RB-28S)

Dotychczasowy wysiłek inwestycyjny samorządów spowodował, że w 2018 r. wartość obiektów infrastruktury związanej z szkołami ponadgimnazjalnymi była o 60% wyższa niż w roku 2004 (w cenach stałych z 2018 r.) co jest pokazane na rysunku poniżej.

Rysunek 5.3- 4 Suma wartości majątku związanego z szkołami ponadpodstawowymi (ponadgimnazjalnymi) w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł; 2018)

Źródło: Przeprowadzone analizy

Przeprowadzone inwestycje sprawiły, że na przestrzeni poprzednich lat zmniejszyło się zróżnicowanie wartości tego majątku w przeliczeniu na liczbę mieszkańców JST. Współczynnik zmienności¹² dla tej wartości wynosił w 2004 r. 118% a w 2018 spadł do 79%. Zakładając kontynuację dotychczasowego trendu wydatkowego można przyjąć że w 2029 r. współczynnik zmienności będzie wynosił tylko 49%. Choć oczywiście nadal będą różnice. Tabela 5.3- 15 pokazuje wartość majątku

¹² Por. przypis nr 4

związanego z szkołami ponadpodstawowymi per capita w kolejnych centylach rozkładu.

Tabela 5.3- 14 Rozkład wartości majątku związanego z szkołami ponadpodstawowymi per capita w powiatach i miastach na prawach powiatu w 2029 r. przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.)

	p10	p25	mediana	p75	p90
mnpp	145.4	193.5	248.8	332	419.1
powiat	92.6	117.6	157.7	226.8	297.7

Źródło: Przeprowadzone analizy

Wydatki związane z wyrównaniem wartości majątku do jednostek wskazanych w 75 centylu stanowią jeden z elementów potrzeb finansowych JST w zakresie szkolnictwa ponadgimnazjalnego. Podstawowym elementem tych potrzeb są wydatki związane z kontynuacją dotychczasowego trendu inwestycyjnego. Tabela poniżej zbiera informacje o tych dwu kategoriach potrzeb. Dodatkowo pokazujemy jakie byłyby kwoty wyrównania gdyby wyrównanie miało nastąpić do mediany lub do 90 centyla.

Tabela 5.3- 15 Potrzeby finansowe powiatów i miast na prawach powiatu w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z szkołami ponadpodstawowymi (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	trend	Luka do poziomu p50	Luka do poziomu p75	Luka do poziomu p90
dolnośląskie	290.96	75.50	234.86	448.36
kujawsko-pomorskie	223.68	45.92	152.85	292.79
lubelskie	214.56	52.16	138.47	266.74
lubuskie	115.25	5.86	49.43	109.81
łódzkie	239.87	91.20	230.21	396.67
małopolskie	382.48	101.29	281.43	525.59
mazowieckie	759.33	52.89	213.00	579.74
opolskie	89.14	25.70	75.21	133.15
podkarpackie	204.61	55.38	145.37	271.58
podlaskie	148.10	11.92	37.68	79.33
pomorskie	298.59	15.28	113.62	252.24
śląskie	516.18	120.18	345.56	631.98
świętokrzyskie	107.97	32.67	92.17	162.96
warmińsko-mazurskie	167.32	7.61	52.02	130.58
wielkopolskie	382.99	84.00	262.86	478.80
zachodniopomorskie	170.17	64.74	176.26	298.15
mnpp	1 815.18	295.56	923.20	1 847.65
powiaty	2 496.02	546.71	1 677.79	3 210.83
razem	4 311.20	842.27	2 600.99	5 058.47

Źródło: Przeprowadzone analizy

Obok wydatków na inwestycje w naszym badaniu uwzględniliśmy wydatki na utrzymanie majątku. Ogółem powiaty ziemskie i grodzkie w latach 2004-2018 wydały ponad 2,2 mld złotych na remonty majątku związanego z szkołami

ponadgimnazjalnymi. Przyjeliśmy, że wydatki te będą podążać zgodnie z trendem dla wydatków inwestycyjnych a zatem również wartości majątku. Tabela 5.3- 12 pokazuje te wydatki w rozbiciu na województwa i typy JST.

Tabela 5.3- 16 Wydatki na utrzymanie infrastruktury szkół ponadpodstawowych (ponadgimnazjalnych) w samorządach w podziale na województwa i samorzady różnych typów w latach 2004- 2029 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2018		2021-2029
dolnośląskie	160.91	12.52	40.64
kujawsko-pomorskie	72.52	4.80	14.69
lubelskie	91.64	5.43	11.63
lubuskie	49.68	3.79	10.47
łódzkie	82.87	5.24	18.09
małopolskie	184.47	17.09	56.83
mazowieckie	480.12	55.58	210.95
opolskie	52.84	3.14	9.97
podkarpackie	110.71	7.80	25.92
podlaskie	47.43	1.70	4.58
pomorskie	191.25	21.76	87.46
śląskie	250.79	18.49	59.81
świętokrzyskie	51.45	2.51	8.70
warmińsko-mazurskie	84.25	6.57	22.76
wielkopolskie	204.69	25.20	96.06
zachodniopomorskie	52.68	2.52	7.01
mnpp	1 062.99	83.44	263.72
powiaty	1 105.29	110.68	421.86
razem	2 168.28	194.12	685.58

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z budżetów JST (RB-28S) i przeprowadzonych analiz

5.3.3.5 Szkolnictwo specjalne

Szkolnictwo specjalne w naszym badaniu identyfikowane było w następujących rozdziałach klasyfikacji budżetowej:

- 80102 Szkoły podstawowe specjalne
- 80105 Przedszkola specjalne
- 80111 Gimnazja specjalne
- 80121 Licea ogólnokształcące specjalne
- 80134 Szkoły zawodowe specjalne

Zakładanie i prowadzenie przedszkoli specjalnych należy do obowiązków gmin, w przypadku pozostałych typów placówek specjalnych obowiązek ten spoczywa na samorządzie powiatu. W poniższej analizie prezentowane będą tylko informacje o powiatach i miastach na prawach powiatu, co wynika z faktu że w budżetach zaledwie 10 gmin w latach 2004-2018 odnotowaliśmy jakiegokolwiek wydatki związane z inwestycjami lub remontami w zakresie szkolnictwa specjalnego. Z tego powodu

analiza ekonometryczna w odniesieniu do przedszkoli specjalnych prowadzonych przez gminy nie może być przeprowadzona¹³.

Inwestycje identyfikowane były w następujących paragrafach klasyfikacji budżetowej: 605, 606, 607, 620, 621, 622, 625, 656, 658. Przy czym niemal wszystkie (ponad 99%¹⁴) były wskazane w paragrafie 605.

W latach 2004-2018 JST przeznaczyły około 560 milionów złotych na szkolnictwo specjalne, a wysokość inwestycji w tym obszarze w kolejnych okresach sukcesywnie rosła (por. Tabela 5.3- 17)

Tabela 5.3- 17 Wydatki inwestycyjne na szkoły specjalne jednostek samorządu terytorialnego w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)

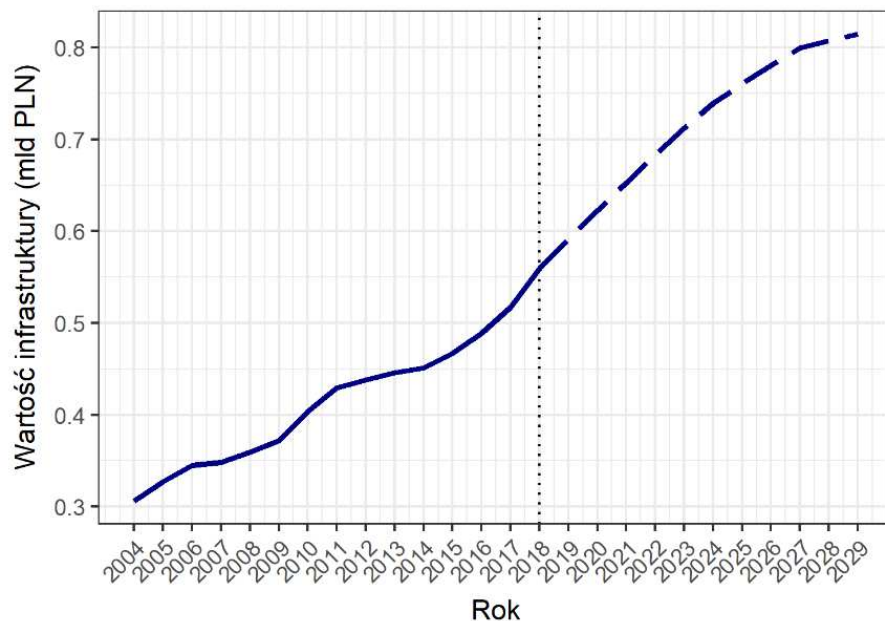
Województwo/typ JST	2004-2008	2009-2013	2014-2018	2019-2020
dolnośląskie	4.06	22.45	47.42	8.77
kujawsko-pomorskie	7.63	7.03	3.99	4.55
lubelskie	10.59	2.45	5.13	5.26
lubuskie	1.96	5.45	4.03	2.56
łódzkie	8.65	6.68	5.44	5.57
małopolskie	2.37	1.75	8.41	6.83
mazowieckie	19.97	41.69	58.39	30.13
opolskie	5.25	1.28	1.38	2.30
podkarpackie	1.75	10.45	8.71	5.08
podlaskie	5.99	1.27	4.93	4.25
pomorskie	15.92	12.53	7.62	7.54
śląskie	19.13	39.82	36.45	16.74
świętokrzyskie	2.26	2.43	1.14	2.94
warmińsko-mazurskie	5.43	13.77	1.51	3.25
wielkopolskie	26.05	3.31	34.43	10.44
zachodniopomorskie	2.54	13.96	3.12	4.80
mnpp	58.07	68.33	116.09	58.10
powiat	81.47	117.97	116.00	62.94
razem	139.55	186.30	232.09	121.04

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań budżetowych JST (RB-28S)

Rysunek 5.3- 5 Suma wartości majątku związanego z szkołami specjalnymi w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018)

¹³ Analiza ta nie może być prowadzona osobno dla przedszkoli specjalnych, ale przedszkola te są uwzględnione w analizach dotyczących całego obszaru edukacja.

¹⁴ Według danych za 2018 r.

Źródło: Przeprowadzone analizy

Ponoszone dotychczas wydatki przyczyniły się do znacznego zwiększenia wartości majątku JST związanego z szkolnictwem specjalnym. W 2018 r. wartość obiektów infrastruktury związanej z szkołami specjalnymi była o 83% wyższa niż w roku 2004 (w cenach stałych z 2018 r.). Pokazuje to Rysunek 5.3- 5.

Inwestycje te spowodowały, że znacznie zmniejszyło się zróżnicowanie tego majątku między JST. Współczynnik zmienności¹⁵ wartości majątku per capita który w 2004 r. wynosił 413% w 2018 spadł niemal dwukrotnie i wynosił 230%. Jeśli inwestycje będą kontynuowane zgodnie z dotychczasowym trendem, to według naszych analiz w 2029 r. wartość tego współczynnika powinna spaść do 110%. Niemniej zróżnicowanie pozostanie dość istotne, co pokazuje również Tabela 5.3- 18 gdzie są podane wartości majątku per capita w kolejnych centylach rozkładu .

Tabela 5.3- 18 Rozkład wartości majątku związanego z szkołami specjalnymi per capita w powiatach i miastach na prawach powiatu w 2029 r. przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.)

Typ JST	p10	p25	mediana	p75	p90
powiat	7.9	14.4	19.7	38.5	58.3
mnpp	7.6	9.2	11.2	15.6	29.8

Źródło: Przeprowadzone analizy

Potrzeby finansowe samorządów stanowią sumę potrzeb związanych z kontynuacją dotychczasowych trendów inwestycyjnych oraz wyrównaniem wartości majątku do poziomu jednostek najlepiej wyposażonych. Jako bazowy należy przyjąć scenariusz wyrównania do 75 centyla, ale w poniższej tabeli pokazujemy również jakie byłyby te potrzeby gdyby wyrównanie nastąpiło do mediany lub do 90 centyla.

¹⁵ Por. przypis 4.

Tabela 5.3- 19 Potrzeby finansowe powiatów i miast na prawach powiatu w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z szkołami specjalnymi (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	trend	Luka do poziomu p50	Luka do poziomu p75	Luka do poziomu p90
dolnośląskie	38.15	2.03	19.41	55.88
kujawsko-pomorskie	20.10	3.69	20.84	50.47
lubelskie	22.22	3.54	15.98	46.02
lubuskie	12.16	1.39	5.69	19.24
łódzkie	25.70	3.49	22.03	55.71
małopolskie	37.49	9.50	33.22	87.50
mazowieckie	122.05	2.00	16.11	69.47
opolskie	9.17	0.80	3.69	15.24
podkarpackie	23.50	4.41	12.22	40.01
podlaskie	16.45	0.49	5.42	22.64
pomorskie	34.36	2.05	16.81	49.65
śląskie	69.54	7.14	34.76	85.43
świętokrzyskie	12.11	1.28	8.22	25.62
warmińsko-mazurskie	13.90	3.22	11.16	28.78
wielkopolskie	44.13	3.74	13.44	49.11
zachodniopomorskie	18.56	4.09	17.54	41.81
powiaty	250.07	29.60	100.71	399.20
mnpp	269.52	23.26	155.81	343.38
razem	519.60	52.86	256.52	742.58

Źródło: Przeprowadzone analizy

Obok wydatków na inwestycje w naszym badaniu uwzględniliśmy wydatki na utrzymanie majątku. Ogółem powiaty i miasta na prawach powiatu w latach 2004-2018 wydały około 0,24 mld złotych na remonty majątku związanego z szkołami specjalnymi. Przyjęliśmy, że wydatki te będą podążać zgodnie z trendem dla wydatków inwestycyjnych a zatem również wartości majątku. Tabela 5.3- 20 pokazuje te wydatki.

Tabela 5.3- 20 Wydatki na utrzymanie infrastruktury szkół specjalnych w JST w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004- 2029 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2018	2019-2020	2021-2029
dolnośląskie	19.88	1.94	7.84
kujawsko-pomorskie	9.53	0.97	3.52
lubelskie	4.58	0.34	1.11
lubuskie	9.98	1.14	4.70
łódzkie	12.12	1.26	4.62
małopolskie	7.82	0.57	1.94
mazowieckie	68.54	8.54	39.66
opolskie	5.19	0.75	3.06
podkarpackie	6.48	0.59	2.12

podlaskie	4.09	0.38	1.38
pomorskie	15.38	1.77	7.41
śląskie	34.98	3.57	14.23
świętokrzyskie	4.75	0.45	1.48
warmińsko-mazurskie	4.86	0.41	1.23
wielkopolskie	23.98	2.92	12.41
zachodniopomorskie	7.12	0.59	2.13
powiaty	128.15	12.55	55.53
mnpp	111.13	13.63	53.31
razem	239.28	26.18	108.84

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z budżetów JST (RB-28S) i przeprowadzonych analiz

5.3.4 Pomoc społeczna

5.3.4.1 Pomoc społeczna ogółem

Obszar pomoc społeczna jest w naszym badaniu identyfikowany w dwu działach klasyfikacji budżetowej:

- Dział 852 - Pomoc społeczna
- Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

Analiza dotycząca pomocy społecznej ogółem obok infrastruktury placówek w których świadczone są usługi z zakresu opieki jak analizowane dalej w podobszarach żłobki czy domy opieki obejmuje inne placówki gdzie realizowane są zadania z zakresu pomocy społecznej- jak np. regionalne i powiatowe urzędy pracy, centra pomocy rodzinie.

Jako wydatki inwestycyjne wskazywano te, które zanotowano w następujących paragrafach klasyfikacji budżetowej: 605, 606, 607, 620, 621, 622, 625, 656, 658. Przy czym zdecydowanie dominują wydatki wskazywane w paragrafie 605- wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych (około 86%) oraz w paragrafie 606- zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych (około 11%¹⁶) co odzwierciedla strukturę publicznych podmiotów realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej.

Ogółem w latach 2004-2018 JST wydały na inwestycje związane z pomocą społeczną niemal 6,5 mld złotych. (por. Tabela 5.3- 21) Ich wysiłek inwestycyjny był stosunkowo stabilny, a nawet w ostatnim okresie sumarycznie wydatki nieco wzrosły jednak głównie za sprawą zwiększenia wydatków gmin (w miastach na prawach powiatu i w powiatach wydatki inwestycyjne w zakresie pomocy społecznej nieco w ostatnich latach)

Tabela 5.3- 21 Wydatki inwestycyjne na pomoc społeczną jednostek samorządu terytorialnego w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2008	2009-2013	2014-2018	2019-2020
dolnośląskie	177.45	178.97	177.48	93.38
kujawsko-pomorskie	89.00	113.76	126.88	60.21
lubelskie	133.44	110.33	110.33	67.00
lubuskie	76.92	38.83	61.97	33.55
łódzkie	120.68	147.53	158.69	79.83
małopolskie	157.65	134.93	275.65	92.94
mazowieckie	321.67	383.42	266.12	101.68
opolskie	50.97	49.50	51.90	32.22
podkarpackie	123.58	132.14	161.70	61.42
podlaskie	70.32	36.78	56.13	37.04
pomorskie	95.71	118.68	166.56	74.82

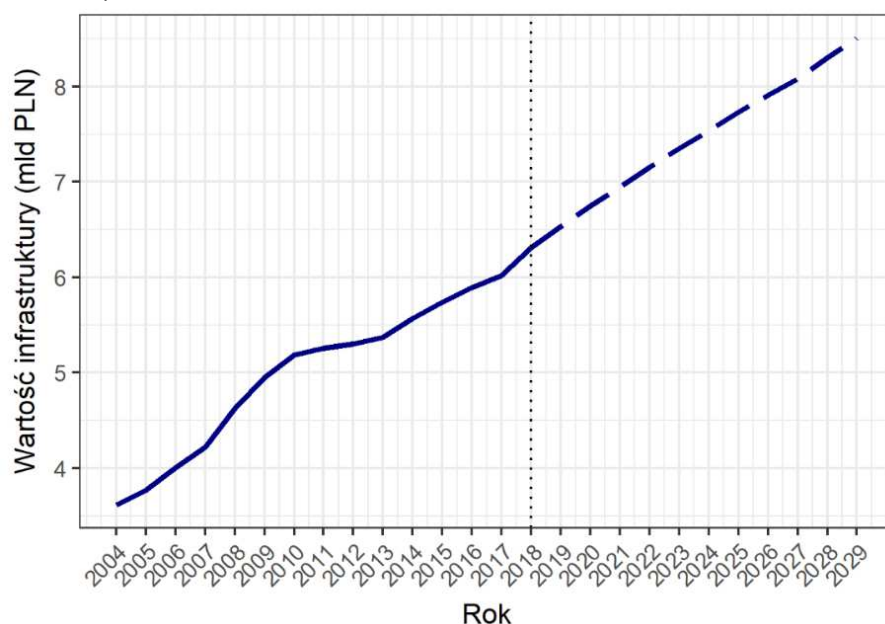
¹⁶ Według danych z roku 2018

śląskie	181.22	181.05	202.20	101.32
świętokrzyskie	83.86	85.59	129.52	43.73
warmińsko-mazurskie	95.17	76.19	96.56	45.26
wielkopolskie	199.01	115.39	172.12	91.55
zachodniopomorskie	104.46	109.14	151.27	64.21
Gminy miejskie	106.59	133.09	215.38	108.76
Gminy wiejskie	133.56	133.71	324.88	134.47
Gminy miejsko-wiejskie	141.70	142.55	380.61	177.40
mnpp	834.05	860.02	804.83	320.59
powiaty	792.32	664.95	563.09	301.12
województwa	72.89	77.89	76.31	37.81
razem	2 081.11	2 012.22	2 365.09	1 080.15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań budżetowych JST (RB-28S)

Dotychczasowe wydatki sprawiły że wartość majątku związanego z pomocą społeczną zdecydowanie wzrosła. W 2018 r. wartość obiektów infrastruktury pomocy społecznej była o 74% wyższa niż w roku 2004 (w cenach stałych z 2018 r.)

Rysunek 5.3- 6 Suma wartości majątku związanego z świadczeniem usług z zakresu pomocy społecznej w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018)

Źródło: Przeprowadzone analizy

Dotychczasowe inwestycje sprawiły również, że znacznie zmniejszyło się zróżnicowanie w zakresie wartości tego majątku w przeleczeniu na mieszkańca między poszczególnymi JST. Współczynnik zmienności¹⁷ spadł we wszystkich typach JST, ale najbardziej w gminach wiejskich (z 405% w roku 2004 do 220% w roku 2018). Niemniej zróżnicowanie pozostało znaczne. Pokazuje to poniższa tabela,

¹⁷ Por. przypis 4

która zbiera informacje o wartości majątku per capita w różnych typach JST w poszczególnych centylach rozkładu.

Tabela 5.3- 22 Rozkład wartości majątku związanego z pomocą społeczną per capita w powiatach i miastach na prawach powiatu w 2029 r. przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.)

Typ JST	p10	p25	mediana	p75	p90
gmina miejska	62.5	74.8	93.5	139.0	218.8
gmina wiejska	38.6	45.3	57.7	88.4	168.8
gmina miejsko-wiejska	69.2	79.5	100.0	147.3	236.2
mnpp	150.3	182.4	216.8	267.7	330.6
powiat	35.7	60.2	86.7	141.0	217.7
województwo	4.8	5.6	8.2	9.9	12.1

Źródło: Przeprowadzone analizy

Potrzeby finansowe JST są sumą wydatków niezbędnych dla utrzymania dotychczasowego trendu inwestycyjnego, a dodatkowo dla dofinansowania jednostek gorzej wyposażonych tak, aby wyrównać wartość majątku do poziomu JST o lepszym wyposażeniu. Jako bazowy poziom rekomendujemy ten reprezentowany przez 75 centyl, ale obok w tabeli poniżej (Tabela 5.3- 23) pokazujemy jakie byłyby potrzeby finansowe gdyby wyrównanie nastąpiło do mediany lub do poziomu 90 centyla. Analiza pokazana jest w przekroju regionalnym a również w odniesieniu do JST różnych typów.

Tabela 5.3- 23 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z pomocą społeczną (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2021-2029	Luka do poziomu p50	Luka do poziomu p75	Luka do poziomu p90
dolnośląskie	416.84	68.45	201.75	511.69
kujawsko-pomorskie	286.88	24.92	127.49	363.30
lubelskie	299.03	31.70	122.38	342.43
lubuskie	153.61	10.21	58.06	169.89
łódzkie	369.69	41.80	133.40	395.52
małopolskie	429.51	75.83	256.01	682.76
mazowieckie	577.99	186.00	513.97	1 125.39
opolskie	139.23	28.88	83.68	198.31
podkarpackie	286.89	49.82	155.90	399.91
podlaskie	162.36	21.28	76.76	206.78
pomorskie	359.90	60.41	191.52	461.48
śląskie	484.74	190.52	449.64	886.72
świętokrzyskie	197.52	15.94	71.87	199.13
warmińsko-mazurskie	225.99	14.31	78.66	229.61
wielkopolskie	460.98	132.20	363.50	799.92
zachodniopomorskie	298.25	10.52	70.28	234.01
Gminy miejskie	489.73	45.27	189.03	545.11
Gminy wiejskie	676.92	72.96	293.36	1 050.89
Gminy miejsko-wiejskie	875.70	84.86	342.80	996.64

mnpp	1 416.36	269.55	648.38	1 333.21
powiaty	1 493.93	435.02	1 386.01	3 127.13
województwa	196.78	55.15	95.30	153.86
razem	5 149.41	962.81	2 954.89	7 206.83

Źródło: Przeprowadzone analizy

Dodatkowo w Załączniku 5.3-2 prezentujemy wysokość potrzeb w rozbiciu na podregiony. Należy pamiętać że analiza po podregionach nie obejmuje potrzeb finansowych województw.

Obok wydatków na inwestycje w naszym badaniu uwzględniliśmy wydatki na utrzymanie majątku. Ogółem JST w latach 2004-2018 wydały około 2,06 mld złotych na remonty majątku związanego z pomocą społeczną. Przyjęliśmy, że wydatki te będą podążać zgodnie z trendem dla wydatków inwestycyjnych a zatem również wartości majątku. Tabela poniżej pokazuje te wydatki.

Tabela 5.3- 24 Wydatki oraz prognozowane wydatki na utrzymanie infrastruktury pomocy społecznej w JST w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004- 2029 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2018	2019-2020	2021-2029
dolnośląskie	158.45	18.96	89.15
kujawsko-pomorskie	99.66	9.97	41.37
lubelskie	74.82	8.27	34.14
lubuskie	70.21	8.42	36.68
łódzkie	109.59	11.08	49.70
małopolskie	196.86	25.24	115.75
mazowieckie	259.07	45.19	226.04
opolskie	66.62	7.75	32.12
podkarpackie	97.81	12.02	52.60
podlaskie	45.00	5.16	21.86
pomorskie	151.80	19.35	86.68
śląskie	222.93	23.24	97.65
świętokrzyskie	67.58	6.21	28.02
warmińsko-mazurskie	137.11	15.31	64.73
wielkopolskie	210.08	27.12	119.58
zachodniopomorskie	89.95	8.17	35.55
gminy	363.60	72.38	429.78
mnpp	770.35	98.02	458.50
powiaty	889.02	77.50	235.31
województwa	34.57	3.56	8.06
razem	2 057.54	251.45	1 131.64

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z budżetów JST (RB-28S) i przeprowadzonych analiz

5.3.4.2 Żłobki

Wydatki samorządów związane z żłobkami identyfikowaliśmy w latach 2004-2016 w rozdziale 85305 (Żłobki) klasyfikacji budżetowej a od 2017 r. 85505 (Tworzenie i

funkcjonowanie żłobków). Wydatki inwestycyjne były wskazywane w paragrafach 605, 606, 607, 620, 621, 622, 625, 656, 658. Przy czym zdecydowanie dominują wydatki wskazywane w paragrafie 605- wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych (około 97%) oraz w paragrafie 606- zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych (około 3%¹⁸) co odzwierciedla strukturę publicznych podmiotów świadczących usługi z zakresie opieki nad dziećmi w żłobkach. Realizacja zadań związanych z zakładaniem i prowadzeniem żłobków jest zadaniem samorządu gminnego i w budżetach gmin oraz miast na prawach powiatu identyfikowaliśmy wydatki związane ze żłobkami.

W latach 2004-2018 JST przeznaczyły ponad 1,1 mld złotych na infrastrukturę związaną z żłobkami. Przy czym szczególnie w początkowych latach była spora grupa gmin które nie przeznaczyły na te inwestycje żadnych środków, dlatego też w naszej analizie gminy z terenu jednego powiatu zostały potraktowana jako jedna jednostka obserwacji. Należy zauważyć, że wysokość wydatków inwestycyjnych JST na żłobki wzrosła szczególnie w ostatnich latach. (por. Tabela 5.3- 25)

Tabela 5.3- 25 Wydatki inwestycyjne gmin i miast na prawach powiatu na żłobki w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2008	2009-2013	2014-2018	2019-2020
dolnośląskie	14.29	38.79	103.39	35.64
kujawsko-pomorskie	3.88	11.27	30.37	22.13
lubelskie	5.16	4.33	40.60	22.20
lubuskie	0.80	3.19	29.63	12.36
łódzkie	3.26	7.27	43.45	27.02
małopolskie	4.00	7.72	37.38	33.20
mazowieckie	41.68	49.83	169.01	82.47
opolskie	4.58	8.35	17.06	12.03
podkarpackie	7.54	14.52	66.72	27.93
podlaskie	2.02	3.41	17.69	13.94
pomorskie	1.17	6.92	63.41	28.72
śląskie	8.75	31.53	66.98	47.30
świętokrzyskie	1.29	9.93	33.99	15.91
warmińsko-mazurskie	0.03	1.58	21.17	15.11
wielkopolskie	2.41	7.59	46.25	33.80
zachodniopomorskie	1.45	8.91	38.90	20.57
gminy	13.77	75.15	450.98	282.70
mnpp	88.53	140.00	375.02	167.61
razem	102.29	215.15	826.00	450.31

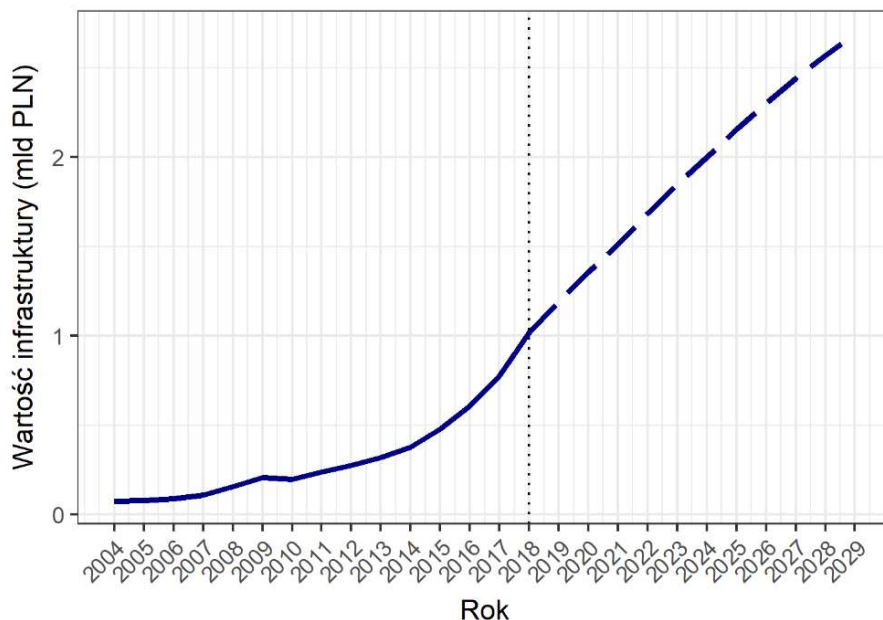
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań budżetowych JST (RB-28S)

Przeprowadzone przez JST inwestycje sprawiły, że wartość obiektów infrastruktury związanej ze żłobkami była 12 razy wyższa niż w roku 2004 (w cenach stałych z

¹⁸ Według danych z roku 2018

2018 r.) Tak znaczny wzrost jest związany przede wszystkim z tym, że poziom początkowy tego majątku był bardzo niewielki, a również z wskazanym znacznym przyspieszeniem tych inwestycji. (por. rysunek poniżej)

Rysunek 5.3- 7 Suma wartości majątku związanego z żłobkami w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018)

Źródło: Przeprowadzone analizy

Inwestycje te spowodowały znaczne zmniejszenie różnic między JST. Podczas gdy w roku 2004 współczynnik zmienności¹⁹ wartości majątku związanego z infrastrukturą żłobków per capita wynosił ogółem 430% a w obrębie gmin (skumulowanych do poziomu powiatu) ponad 520% to w 2018 spadł ogółem do poziomu 146%, a w gminach do 156%. Niemniej różnice w wyposażeniu JST w ten majątek są znaczne. Pokazuje to poniższa tabela, w której prezentujemy wartość majątku związanego z żłobkami per capita w podziale na kolejne centyle rozkładu

Tabela 5.3- 26 Rozkład wartości majątku związanego z żłobkami per capita w gminach i miastach na prawach powiatu w 2029 r. przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.)

Typ JST	p10	p25	mediana	p75	p90	
gmina	40.9	45.1		51.4	64.1	86.9
mnpp	40.2	51.5		70.8	93.3	125.7

Źródło: Przeprowadzone analizy

Przewidywane na lata 2021-2029 potrzeby finansowe samorządów w zakresie inwestycji w infrastrukturę żłobków są sumą dwu wielkości. Po pierwsze wydatków wynikających z kontynuacji dotychczasowego trendu. Po drugie wydatków, które pozwolą na wyrównanie wartości tego majątku między samorządami, tak aby gorzej wyposażone samorzady uzyskały poziom tych które są wyposażone w infrastrukturę

¹⁹ Por. przypis 4.

o wyższej wartości. Jako poziom docelowy dla takiego wyrównania należy przyjąć 75 centyl, ale w tabeli poniżej pokazujemy również jakie byłyby konieczne wydatki gdyby wyrównanie to miało odnieść się do mediany oraz 90 centyla.

Tabela 5.3- 27 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z żłobkami (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	trend	Luka do poziomu p50	Luka do poziomu p75	Luka do poziomu p90
dolnośląskie	159.15	5.53	15.25	63.04
kujawsko-pomorskie	109.45	11.00	35.51	84.59
lubelskie	105.68	10.34	26.24	67.80
lubuskie	51.92	2.01	9.62	31.41
łódzkie	127.91	16.54	42.97	96.12
małopolskie	178.67	14.69	55.93	142.71
mazowieckie	445.29	12.19	39.27	107.03
opolskie	49.19	1.69	8.74	26.19
podkarpackie	118.24	8.37	21.30	55.67
podlaskie	66.29	2.61	12.89	41.98
pomorskie	162.34	7.84	23.28	74.39
śląskie	231.96	36.43	87.05	197.82
świętokrzyskie	64.40	4.80	13.32	33.18
warmińsko-mazurskie	66.31	11.03	28.59	59.81
wielkopolskie	180.76	28.45	69.74	147.97
zachodniopomorskie	107.90	4.47	20.77	58.41
Gminy	1 361.78	98.82	295.03	780.58
mnpp	863.67	79.16	215.45	507.52
razem	2 225.45	177.98	510.48	1 288.10

Źródło: Przeprowadzone analizy

Obok wydatków na inwestycje w naszym badaniu uwzględniliśmy wydatki na utrzymanie majątku. Ogółem JST w latach 2004-2018 wydały około 179 mln złotych na remonty majątku związanego z żłobkami. Przyjeliśmy, że wydatki te będą podążać zgodnie z trendem dla wydatków inwestycyjnych a zatem również wartości majątku. Tabela poniżej pokazuje te wydatki.

Tabela 5.3- 28 Wydatki i prognozowane wydatki na utrzymanie infrastruktury żłobków w samorządach w podziale na województwa i samorzady różnych typów w latach 2004- 2029 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2018	2019-2020	2021-2029
dolnośląskie	12.12	3.06	19.99
kujawsko-pomorskie	6.06	1.30	9.51
lubelskie	7.72	1.89	11.92
lubuskie	6.98	1.30	7.50
łódzkie	13.28	1.97	12.40
małopolskie	17.04	3.34	22.12
mazowieckie	28.65	12.84	90.31
opolskie	9.31	1.51	8.84

podkarpackie	5.46	1.74	10.74
podlaskie	2.59	0.85	6.25
pomorskie	9.92	2.55	17.91
śląskie	26.23	4.49	29.87
świętokrzyskie	2.54	0.77	4.88
warmińsko-mazurskie	4.15	0.82	5.62
wielkopolskie	18.34	2.98	18.16
zachodniopomorskie	8.67	1.64	9.90
gminy	37.12	7.76	46.15
mnpp	141.94	35.29	239.76
razem	179.07	43.05	285.91

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z budżetów JST (RB-28S) i przeprowadzonych analiz

5.3.4.3 Domy pomocy społecznej oraz ośrodki opieki dziennej

Zarówno domy pomocy społecznej jak i ośrodki opieki dziennej²⁰ (będące typem ośrodków wsparcia) w zależności od zasięgu leżą w zakresie odpowiedzialności gmin lub powiatów. W naszej analizie identyfikowaliśmy je w następujących rozdziałach klasyfikacji budżetowej- 85202- domy pomocy społecznej oraz 85203- ośrodki wsparcia.

Inwestycje były identyfikowane w następujących paragrafach klasyfikacji budżetowej: 606, 607, 620, 621, 622, 625, 656, 658, przy czym zdecydowanie przeważały wydatki w paragrafie 605- wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych (84% wydatków) oraz w paragrafie 606- zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych (15%). Odzwierciedla to formy organizacyjne pomiotów publicznych w których funkcjonują domy pomocy i środki wsparcia.

W latach 2004-2018 JST przeznaczyły na inwestycje związane z domami opieki społecznej ponad 2,8 mld złotych. Przy czym w analizowanym okresie, była spora grupa gmin i powiatów która bardzo nieregularnie inwestowała w infrastrukturę związaną z ośrodkami opieki dziennej oraz domami pomocy społecznej. Z tego powodu w dalszych analizach nie rozróżniamy typów gmin i powiatów, a analizujemy łącznie powiat i gminy z jego terenu.

Tabela 5.3- 29 Wydatki inwestycyjne gmin, powiatów i miast na prawach powiatu na w infrastrukturę związaną z ośrodkami opieki dziennej oraz domami pomocy społecznej w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)

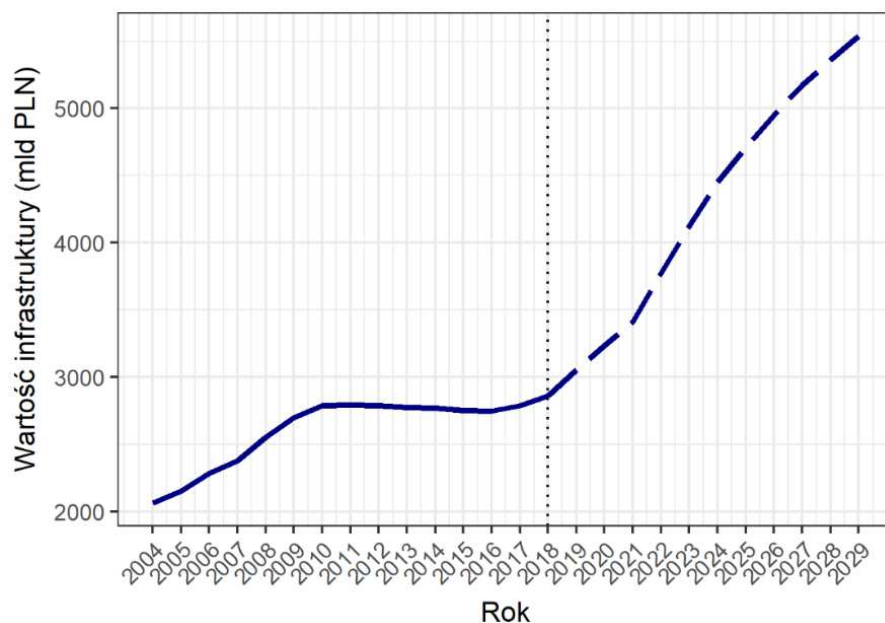
Województwo/typ JST	2004-2008	2009-2013	2014-2018	2019-2020
dolnośląskie	89.22	62.90	55.50	61.50

²⁰ Nie istnieje osobny rozdział klasyfikacji budżetowej w którym wyróżnione są ośrodki opieki dziennej, są one przykładem placówek wsparcia (rozdział 85203), dlatego też analiza w tym rozdziale jest nieco szersza, niemniej poniżej będziemy zamiennie stosować określenie „ośrodki wsparcia” oraz „ośrodki pomocy dziennej”

kujawsko-pomorskie	43.32	38.98	44.69	29.93
lubelskie	82.75	65.72	41.65	40.89
lubuskie	38.03	9.74	19.18	13.97
łódzkie	75.02	49.89	69.68	41.12
małopolskie	96.17	65.90	94.09	54.15
mazowieckie	134.50	222.11	85.61	113.45
opolskie	30.22	16.08	18.33	19.21
podkarpackie	74.29	68.94	51.46	39.68
podlaskie	42.01	15.97	23.61	19.17
pomorskie	51.01	62.86	51.85	42.37
śląskie	64.70	59.70	42.95	60.56
świętokrzyskie	62.84	40.60	59.10	23.35
warmińsko-mazurskie	58.25	42.40	24.99	24.94
wielkopolskie	104.81	47.02	55.20	56.67
zachodniopomorskie	55.34	36.79	39.64	30.42
Powiat i gminy z jego terenu	730.06	513.78	512.08	494.62
mnpp	372.42	391.83	265.46	176.78
razem	1 102.47	905.61	777.54	671.40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań budżetowych JST (RB-28S)

Rysunek 5.3- 8 Suma wartości majątku związanego z ośrodkami opieki dziennej oraz domami pomocy społecznej w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018)

Źródło: Przeprowadzone analizy

Dotychczasowe inwestycje spowodowały, że w 2018 r. wartość obiektów infrastruktury związanej z ośrodkami wsparcia oraz domami pomocy społecznej była o 38% wyższa niż w roku 2004 (w cenach stałych z 2018 r.) Nasze analizy pokazują, że należy spodziewać się wzrostu wydatków w kolejnych latach a zatem dalszego

wzrostu wartości majątku związanego z infrastrukturą domów opieki. (por. Rysunek 5.3- 8)

Dotychczasowe inwestycje spowodowały, że zróżnicowanie w wartości majątku między JST spadło. Współczynnik zmienności²¹ wartości majątku per capita zmniejszył się z 130% w roku 2004 do 100% w roku 2018, szacujemy że do roku 2029 przy zachowaniu dotychczasowych trendów spadnie do 60%. Przy czym nadal różnice pozostaną. Pokazuje to Tabela 5.3-30, która zbiera informacje o kolejnych centylach wartości majątku per capita w 2029 r.

Tabela 5.3- 30 Rozkład wartości majątku związanego z ośrodkami opieki dziennej oraz domami pomocy społecznej per capita w gminach i miastach na prawach powiatu w 2029 r. przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.)

Typ JST	p10	p25	mediana	p75	p90
Powiat i gminy z jego terenu	54.8	67.3	82.8	114.8	132.4
mnpp	41.8	58.4	75.4	101.4	146.5

Źródło: Przeprowadzone analizy

Przewidywane potrzeby finansowe samorządów na lata 2021-2029 oznaczają sumę potrzeb wynikających z kontynuacji dotychczasowych trendów inwestycyjnych oraz wyrównania dla samorządów w których majątek jest niższej wartości. Jako bazowy przyjmujemy scenariusz wyrównania do 75 centyla, jednak obok tego pokazujemy w poniższej tabeli informacje o potrzebach finansowych wynikających z wyrównania do mediany lub do 90 centyla.

Tabela 5.3- 31 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z ośrodkami opieki dziennej oraz domami pomocy społecznej (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	trend	Luka do poziomu p50	Luka do poziomu p75	Luka do poziomu p90
dolnośląskie	361.54	38.51	104.04	266.14
kujawsko-pomorskie	203.08	26.58	96.56	214.67
lubelskie	271.14	18.18	57.22	167.94
lubuskie	113.53	10.42	40.12	100.18
łódzkie	289.60	13.12	64.43	196.34
małopolskie	338.32	60.36	161.60	385.97
mazowieckie	601.14	110.15	243.22	518.09
opolskie	127.46	14.67	44.52	107.20
podkarpackie	269.10	34.53	86.30	214.18
podlaskie	116.88	16.91	43.85	106.95
pomorskie	255.67	45.53	118.66	262.00
śląskie	345.58	92.77	250.98	468.52
świętokrzyskie	194.63	5.44	29.53	86.19
warmińsko-mazurskie	189.97	12.71	49.24	128.60
wielkopolskie	368.60	106.14	226.61	463.14

²¹ Por. przypis 4.

zachodniopomorskie	218.27	20.06	65.17	153.81
Powiat i gminy z jego terenu	3 441.50	578.16	1 471.06	3 497.90
mnpp	823.02	47.93	210.99	342.01
razem	4 264.52	626.09	1 682.05	3 839.91

Źródło: Przeprowadzone analizy

Obok wydatków na inwestycje w naszym badaniu uwzględniliśmy wydatki na utrzymanie majątku. Ogółem JST w latach 2004-2018 wydały około 179mln złotych na remonty majątku związanego z domami opieki. Przyjęliśmy, że wydatki te będą podążać zgodnie z trendem dla wydatków inwestycyjnych a zatem również wartości majątku. Tabela poniżej pokazuje te wydatki.

Tabela 5.3- 32 Wydatki oraz prognozowane wydatki na utrzymanie infrastruktury związanej z ośrodkami opieki dziennej oraz domami pomocy społecznej w JST w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004- 2029 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2018	2019-2020	2021-2029
dolnośląskie	87.11	19.46	97.41
kujawsko-pomorskie	52.97	9.78	51.75
lubelskie	37.14	9.65	59.98
lubuskie	38.26	7.20	39.57
łódzkie	57.90	9.44	56.78
małopolskie	108.48	22.31	109.64
mazowieckie	140.42	30.63	152.41
opolskie	33.50	6.90	35.32
podkarpackie	54.55	11.66	64.95
podlaskie	25.53	5.46	25.41
pomorskie	76.75	17.17	83.68
śląskie	95.84	14.17	59.02
świętokrzyskie	31.49	4.24	34.66
warmińsko-mazurskie	89.99	20.62	103.71
wielkopolskie	116.15	25.57	127.56
zachodniopomorskie	42.31	8.40	49.07
Powiat i gminy z jego terenu	326.05	34.91	150.21
mnpp	762.35	187.75	1 000.72
razem	1 088.41	222.66	1 150.93

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z budżetów JST (RB-28S) i przeprowadzonych analiz

5.3.5 Kultura

5.3.5.1 Kultura ogółem

Wydatki w obszarze kultura ogółem identyfikowane były w dziale 921 (Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego) klasyfikacji budżetowej. Dział ten obok analizowanych dalej w ramach podobszarów domów kultury, świetlic i bibliotek uwzględnia wydatki samorządów na szereg innych placówek organizujących działania w obszarze kultury jak teatry, galerie, centra kultury etc. ale również wydatki inwestycyjne związane z ochroną zabytków. Zatem wskazywane w tym obszarze potrzeby finansowe są zdecydowanie większe niż suma potrzeb w podobszarach. Wydatki na inwestycje identyfikowaliśmy w następujących paragrafach wydatków: 605, 606, 607, 620, 621, 622, 625, 656, 658. Spośród tych wskazanych paragrafów najwięcej wydatków notowanych jest w paragrafie 605-Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych (około 73%²²) a w drugiej kolejności (23%) w paragrafie 622-Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych. Odzwierciedla to fakt, że w obszarze kultury obok jednostek budżetowych działają inne jednostki sektora finansów publicznych- samorządowe instytucje kultury.

Jak pokazuje Tabela 5.3- 33 wydatki inwestycyjne JST w latach 2004-2018 w obszarze kultury wyniosły łącznie 23,5 mld złotych. Szczególnie wysokie były w latach 2009-13. W kolejnym okresie (latach 2014-2018) przejście między kolejnymi perspektywami finansowymi spowodowało zahamowanie dynamiki tych wydatków

Tabela 5.3- 33 Wydatki inwestycyjne JST na w infrastrukturę związaną kulturą w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2008	2009-2013	2014-2018	2019-2020
dolnośląskie	557.14	1 112.97	1 241.32	230.84
kujawsko-pomorskie	327.07	393.59	334.77	146.91
lubelskie	181.08	599.77	564.07	145.89
lubuskie	130.99	438.46	172.52	77.74
łódzkie	375.18	753.51	555.56	140.28
małopolskie	535.54	881.97	597.01	215.83
mazowieckie	1 013.16	1 512.06	1 177.45	311.63
opolskie	158.30	254.09	152.82	85.46
podkarpackie	258.22	385.57	393.56	234.86
podlaskie	167.00	450.51	184.90	106.69
pomorskie	322.02	693.02	498.38	161.38
śląskie	511.65	1 026.83	772.36	316.17
świętokrzyskie	96.12	332.44	163.06	122.78
warmińsko-mazurskie	163.36	322.24	259.48	94.32
wielkopolskie	239.81	653.06	565.84	311.92

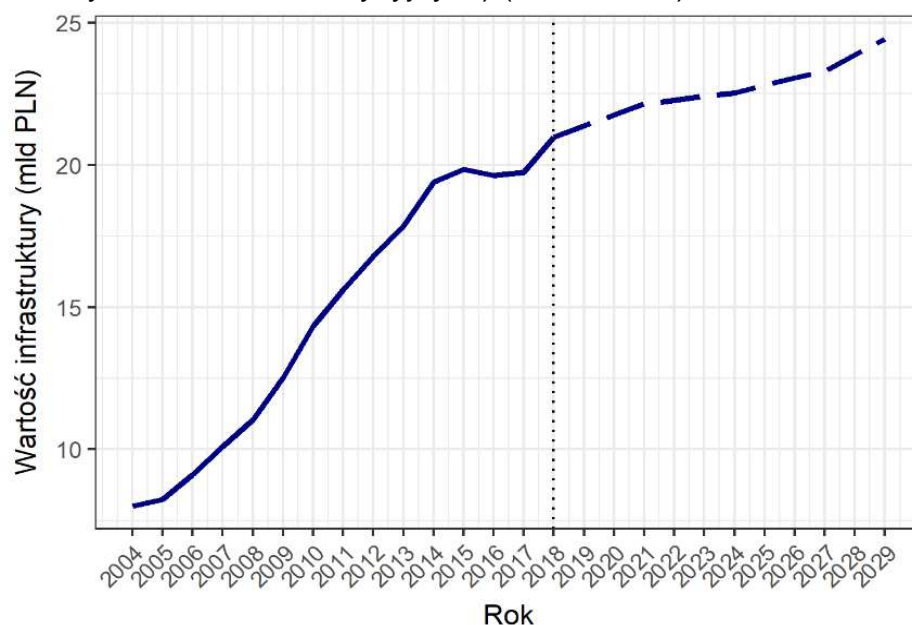
²² Według danych z budżetów za 2018 r.

zachodniopomorskie	240.07	527.32	290.88	214.78
Gminy miejskie	572.74	1 114.13	894.95	306.67
Gminy wiejskie	608.24	1 849.48	1 622.07	785.53
Gminy miejsko-wiejskie	638.05	1 473.23	1 404.80	693.79
mnpp	1 908.70	4 156.26	3 000.06	631.63
powiaty	53.34	145.53	68.61	64.96
województwa	1 495.64	1 598.77	933.49	434.90
razem	5 276.71	10 337.40	7 923.98	2 917.48

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań budżetowych JST (RB-28S)

Dotychczasowe inwestycje spowodowały, że w 2018 r. wartość obiektów infrastruktury związanej z kulturą była 1,6 razy wyższa niż w roku 2004 (w cenach stałych z 2018 r.). I przy zachowaniu trendu będzie dalej rosła (por. Rysunek poniżej)

Rysunek 5.3- 9 Suma wartości majątku związanego z kulturą w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018)

Źródło: Przeprowadzone analizy

Inwestycje spowodowały, że zróżnicowanie w wartości majątku związanego z kulturą w przeliczeniu na mieszkańca znacznie spadło w ostatnich latach, Współczynnik zmienności²³ wartości tego majątku spadł we wszystkich typach jednostek, a najwięcej w gminach, w 2004 wynosił np. w gminach wiejskich 270% a w 2018 już tylko 120%. Kontynuacja dotychczasowych trendów spowoduje dalsze zmniejszenie różnic między JST, niemniej różnice pozostaną. Pokazuje to poniższa tabela, w której zebrane są informacje o wartości majątku per capita w poszczególnych typach JST w podziale na kolejne centyle rozkładu według szacunków dla roku 2029.

²³ Por. przypis 4

Tabela 5.3- 34 Rozkład wartości majątku związanego z infrastrukturą kultury per capita w JST różnych typów w 2029 r. przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.)

Typ JST	p10	p25	mediana	p75	p90
gmina miejska	125.5	185.8	311.9	502.4	892.9
gmina wiejska	140.7	233.7	374.7	572.2	798.4
gmina miejsko-wiejska	237.0	319.1	461.0	639.3	939.4
mnpp	331.7	421.4	589.4	781.4	1 055.0
powiat	5.4	10.5	17.0	25.9	39.5
województwo	93.4	101.8	117.0	136.7	149.7

Źródło: Przeprowadzone analizy

Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 stanowią sumę dwu komponentów. Po pierwsze wydatków niezbędnych do utrzymania dotychczasowego trendu, po drugie wydatków niezbędnych dla wyrównania wartości infrastruktury per capita między JST. Wyrównanie to powinno odnosić się do JST gorzej wyposażonych w majątek i odnosić się do wybranego poziomu porównawczego. Rekomendujemy jako poziom bazowy przyjąć poziom 75 centyla, ale w poniższej tabeli pokazujemy również ile wyniosłyby potrzeby finansowe gdyby wyrównanie miało nastąpić do poziomu mediany lub 90 centyla. Dane te zebrane są w tabeli poniżej.

Dodatkowo **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.** zbiera informacje na temat potrzeb finansowych JST w podziale na podregiony. Przy czym ze względu na to, że nasza analiza nie powinna odnosić się do pojedynczych jednostek a do ich grup w przypadku mnpp które są podregionami połączyliśmy je z sąsiednimi JST. Dane w załączniku nie zawierają informacji o potrzebach finansowych samorządów województwa.

Tabela 5.3- 35 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z kulturą ogółem (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	trend	Luka do poziomu p50	Luka do poziomu p75	Luka do poziomu p90
dolnośląskie	924.92	103.96	363.99	1 026.13
kujawsko-pomorskie	693.20	182.50	447.56	1 007.59
lubelskie	680.12	117.43	415.35	947.74
lubuskie	347.56	87.74	208.82	438.18
łódzkie	792.46	208.38	472.53	1 110.55
małopolskie	997.25	313.47	780.90	1 748.10
mazowieckie	1 703.73	510.05	1 364.02	2 797.11
opolskie	346.86	73.56	181.73	409.35
podkarpackie	826.24	149.43	404.79	944.43
podlaskie	444.33	63.25	218.91	515.76
pomorskie	763.02	167.75	542.70	1 188.07
śląskie	1 423.07	560.73	1 303.15	2 478.62
świętokrzyskie	448.53	112.35	291.36	611.92
warmińsko-mazurskie	419.01	112.04	329.20	728.96
wielkopolskie	1 307.60	366.42	921.25	1 919.02

zachodniopomorskie	746.73	56.76	208.99	616.80
Gminy miejskie	1 058.27	324.74	976.64	2 806.42
Gminy wiejskie	2 878.47	899.19	2 394.22	4 543.53
Gminy miejsko-wiejskie	2 669.85	704.37	1 778.3	4 081.99
mnpp	3 437.16	755.14	2 172.29	5 224.46
powiaty	396.12	117.76	276.98	578.32
województwa	2 424.76	384.61	856.81	1253.59
razem	12 864.62	3 185.81	8 455.23	18 488.31

Źródło: Przeprowadzone analizy

Obok wydatków na inwestycje w naszym badaniu uwzględniliśmy wydatki na utrzymanie majątku. Ogółem JST w latach 2004-2018 wydały ponad miliard złotych na remonty majątku związanego z kulturą. Przyjeliśmy, że wydatki te będą podążać zgodnie z trendem dla wydatków inwestycyjnych a zatem również wartości majątku. Tabela poniżej pokazuje te wydatki.

Tabela 5.3- 36 Wydatki na utrzymanie infrastruktury związanej z kulturą w samorządach w podziale na województwa i samorzady różnych typów w latach 2004-2029 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2018	2019-2020	2021-2029
dolnośląskie	148.85	17.74	81.95
kujawsko-pomorskie	63.25	7.07	23.70
lubelskie	44.18	5.48	22.32
lubuskie	33.38	3.91	16.25
łódzkie	49.98	3.27	13.42
małopolskie	53.50	7.42	28.85
mazowieckie	98.42	38.25	208.47
opolskie	47.70	5.07	19.89
podkarpackie	73.82	11.26	47.37
podlaskie	27.30	4.00	15.28
pomorskie	38.95	4.28	18.40
śląskie	104.50	9.98	34.23
świętokrzyskie	36.52	4.42	18.43
warmińsko-mazurskie	21.86	2.39	8.38
wielkopolskie	145.41	18.23	77.14
zachodniopomorskie	64.73	6.37	25.56
gmina	710.96	97.30	398.06
mnpp	260.71	42.48	226.00
powiat	30.99	3.96	16.01
województwo	49.70	5.40	19.55
razem	1 052.36	149.13	659.63

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z budżetów JST (RB-28S) i przeprowadzonych analiz

5.3.5.2 Domy kultury i świetlice

Domy kultury i świetlice były identyfikowane w naszym badaniu w rozdziale 92109 klasyfikacji budżetowej (Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby) . Placówki te są

zakładane i prowadzone przede wszystkim przez gminy i to w budżetach gmin i miast na prawach powiatu pojawiają się przede wszystkim wydatki inwestycyjne z nimi związane. Wydatki na inwestycje identyfikowaliśmy w następujących paragrafach wydatków: 605, 606, 607, 620, 621, 622, 625, 656, 658. Spośród tych paragrafów w przypadku gmin wiejskich i miejsko-wiejskich zdecydowanie przeważał (ponad 90%²⁴ wydatków inwestycyjnych ogółem) paragraf 605 (wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych), z kolei w gminach miejskich oraz miastach na prawach powiatu istotną rolę odgrywały również wydatki zapisywane w paragrafie 622- Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych. W gminach miejskich stanowiły one 21% wydatków inwestycyjnych ogółem, a w mnpp 50%.

Tabela 5.3- 37 Wydatki inwestycyjne JST na w infrastrukturę związaną domami kultury i świetlicami w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2008	2009-2013	2014-2018	2019-2020
dolnośląskie	162.25	329.01	273.83	68.37
kujawsko-pomorskie	38.17	139.73	120.51	45.01
lubelskie	46.52	212.57	120.38	51.38
lubuskie	60.76	143.28	99.45	24.66
łódzkie	84.60	179.77	129.30	39.55
małopolskie	52.25	87.56	99.25	59.97
mazowieckie	179.27	646.12	310.38	69.53
opolskie	35.51	110.29	56.34	16.99
podkarpackie	95.12	164.07	163.57	57.23
podlaskie	34.97	83.67	46.25	33.80
pomorskie	32.92	101.84	26.82	38.24
śląskie	121.75	171.95	158.30	49.45
świętokrzyskie	39.53	97.15	76.02	23.32
warmińsko-mazurskie	23.08	82.18	71.88	25.10
wielkopolskie	88.54	282.06	262.75	94.75
zachodniopomorskie	96.63	196.40	100.03	34.58
gminy	893.38	2 372.28	1 849.44	581.65
mnpp	298.47	655.40	265.62	150.29
razem	1 102.47	905.61	777.54	671.40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań budżetowych JST (RB-28S)

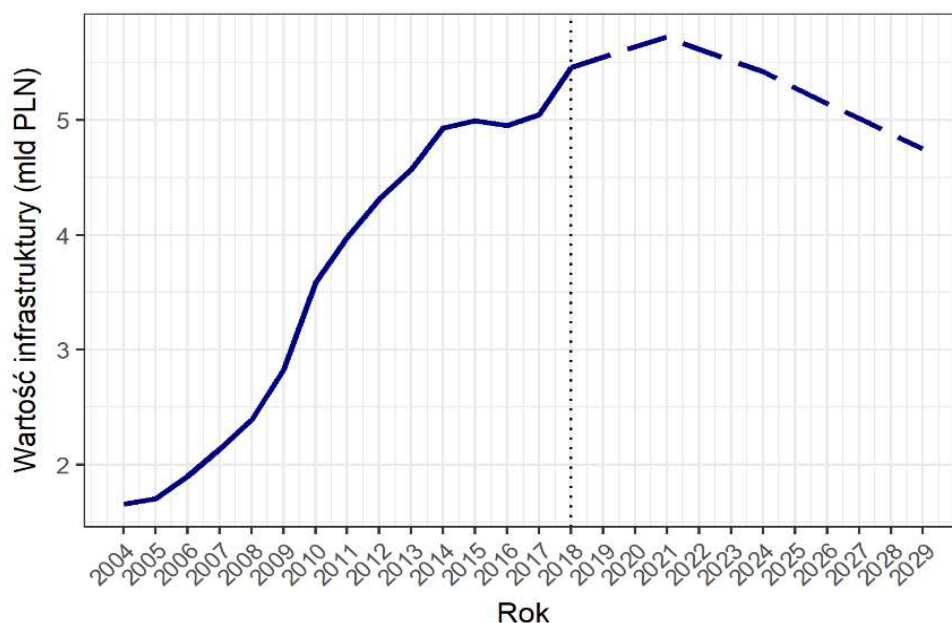
W ostatnich latach JST wydały przeszło 6,3 mld złotych na infrastrukturę związaną z domami kultury i świetlicami. Jak pokazuje Tabela 5.3- 37 wydatki te były szczególnie wysokie w latach 2019-2014, w kolejnym okresie spadły (czego przyczyną była zmiana zakończenie jednej perspektywy finansowej i opóźnienie w rozpoczęciu następnej) Jednocześnie na początku analizowanego okresu była spora grupa gmin

²⁴ Dane dla roku 2018

która nie ponosiła żadnych wydatków, dlatego aby móc dokonać właściwej analizy ekonometrycznej w analizujemy łącznie gminy z terenu jednego powiatu.

Dotychczasowe wydatki sprawiły, że wartość majątku związanego z analizowanymi obiektami zwiększyła się 2,5 krotnie w okresie 2004-2018. Choć jednocześnie widać, że zmniejszenie wydatków w ostatnim okresie nieco zahamowało ten wzrost. Nasze analizy wskazują, że w kolejnych latach przy zachowaniu tego trendu możemy nawet spodziewać się spadku wartości. (por. Rysunek poniżej)

Rysunek 5.3- 10 Suma wartości majątku związanego z domami kultury i świetlicami w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018)

Źródło: Przeprowadzone analizy

Analiza wartości majątku per capita odzwierciedla w naszym badaniu jakość i ilość infrastruktury danego typu dostępną dla mieszkańców JST. Dotychczasowe inwestycje zmniejszyły różnice między JST. Podczas gdy w 2004 r. współczynnik zmienności²⁵ dla wartości tego majątku per capita wynosił dla gmin 134% a dla mnpp 201% to w 2018 spadł odpowiednio do 73% i 184%. Niemniej różnice pozostają. Tabela poniżej zbiera informacje o zróżnicowaniu wartości majątku związanego z domami kultury per capita w poszczególnych typach samorządów w roku 2029 oraz w roku 2021 – czyli roku kiedy zgodnie z naszymi analizami będzie miał on największą wartość.

Tabela 5.3- 38 Rozkład wartości majątku związanego z infrastrukturą domów kultury i świetlic per capita w JST różnych typów roku 2021 i 2029 przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.)

Rok 2021						
	p10	p25	mediana	p75	p90	
Gmina	54.5	96	165.6	252.7	350.2	

²⁵ Por. przypis 4.

miasto na prawach powiatu	12.9	32.1	48	64.8	141.1
Rok 2029					
	p10	p25	mediana	p75	p90
Gmina	44.4	84.1	141.4	210.5	308.7
miasto na prawach powiatu	9.8	23.4	34.6	51	103.2

Źródło: Przeprowadzone analizy

W naszym badaniu potrzeby finansowe JST odzwierciedlają po pierwsze wydatki konieczne dla kontynuacji trendu, po drugie te które wynikają z wyrównania gorzej wyposażonych jednostek do tych gdzie wartość majątku jest wyższa. W przeciwieństwie do pozostałych analiz rekomendujemy tu jednak wyrównanie do poziomu jaki wartość tego majątku osiągnęła w roku 2021. Innymi słowy nasze wyliczenia pokazują obok wyrównania do lepiej wyposażonych samorządów, również częściowo wydatki konieczne dla utrzymania wartości majątku wybudowanego w poprzednich latach. Dane o potrzebach finansowych w zakresie domów kultury i świetlic pokazane są w poniższej tabeli. Pokazujemy wyrównanie do poziomu bazowego 75 centyla, ale również do poziomu mediany i 90 centyla.

Tabela 5.3- 39 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z domami kultury i świetlicami (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	trend	Luka do poziomu p50	Luka do poziomu p75	Luka do poziomu p90
dolnośląskie	147.93	45.21	141.29	334.81
kujawsko-pomorskie	103.04	47.80	135.98	302.74
lubelskie	112.80	47.03	146.22	308.91
lubuskie	46.45	6.27	38.35	103.96
łódzkie	78.10	84.01	197.27	393.96
małopolskie	129.41	199.16	424.19	739.67
mazowieckie	196.98	194.11	421.76	752.17
opolskie	22.88	36.92	96.71	174.57
podkarpackie	143.40	50.43	142.71	323.05
podlaskie	62.01	22.51	66.03	162.87
pomorskie	51.67	169.39	303.86	517.90
śląskie	60.39	213.45	409.85	747.48
świętokrzyskie	52.28	53.90	118.83	214.32
warmińsko-mazurskie	31.40	82.22	176.20	300.76
wielkopolskie	225.00	53.23	218.30	524.48
zachodniopomorskie	59.08	19.68	77.69	197.60
Gminy	1 382.60	1 205.96	2 852.42	5 086.62
mnpp	140.22	119.35	262.83	1 012.62
razem	1 522.82	1 325.31	3 115.25	6 099.24

Źródło: Przeprowadzone analizy

Obok wydatków na inwestycje w naszym badaniu uwzględniliśmy wydatki na utrzymanie majątku. Ogółem JST w latach 2004-2018 wydały około 0,5 miliarda złotych na remonty majątku związanego z domami kultury i świetlicami. Przyjęliśmy,

że wydatki te będą podążać zgodnie z trendem dla wydatków inwestycyjnych a zatem również wartości majątku. Tabela poniżej pokazuje te wydatki.

Tabela 5.3- 40 Wydatki i prognozowane wydatki na utrzymanie infrastruktury związanej z domami kultury i świetlicami w JST w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004- 2029 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2018	2019-2020	2021-2029
dolnośląskie	78.35	10.25	47.82
kujawsko-pomorskie	26.24	3.32	15.10
lubelskie	19.06	3.50	16.57
lubuskie	24.00	2.86	13.21
łódzkie	11.85	1.81	9.67
małopolskie	8.94	2.32	9.83
mazowieckie	26.83	5.48	25.26
opolskie	21.51	2.82	12.06
podkarpackie	28.50	4.85	21.93
podlaskie	18.04	3.05	13.10
pomorskie	1.02	0.77	3.67
śląskie	12.80	1.78	9.00
świętokrzyskie	19.42	2.67	11.85
warmińsko-mazurskie	14.43	1.70	7.65
wielkopolskie	104.19	13.66	62.31
zachodniopomorskie	39.80	4.70	21.56
gminy	443.32	63.72	291.80
mnpp	11.66	1.80	8.79
razem	454.98	65.52	300.59

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z budżetów JST (RB-28S) i przeprowadzonych analiz

5.3.5.3 Biblioteki

Wydatki na biblioteki zapisywane są w rozdziale 92116 klasyfikacji budżetowej (Biblioteki). Biblioteki różnych typów prowadzone są przez samorządy różnych typów, jednak to na gminach spoczywa obowiązek prowadzenia przynajmniej jednej biblioteki publicznej na ich terenie, dlatego też wydatki związane z bibliotekami odnotowaliśmy przede wszystkim z gminach i mnpp. Inwestycje w naszym badaniu były wskazywane w następujących paragrafach wydatków: 605, 606, 607, 620, 621, 622, 625, 656, 658. Jednak zasadnicza większość wydatków znalazła się w paragrafach 605 – wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych (62%²⁶) i 622- Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych (37%). Odzwierciedla to strukturę jednostek prowadzących biblioteki w gminach.

W latach 2004-2018 JST wydały około 0,6 mld złotych na inwestycje związane z bibliotekami. Wydatki te były stosunkowo stabilne w pierwszych dziesięciu latach naszej analizy i wyraźnie wzrosły w ostatnich pięciu latach. (por. Tabela 5.3- 41) Przy

²⁶ Dane dla 2018 r.

czym, szczególnie na początku analizowanego okresu była spora grupa gmin które nie ponosiły żadnych wydatków inwestycyjnych na biblioteki. Z tego powodu, dla poprawności analizy ekonometrycznej gminy leżące na terenie jednego powiatu były analizowane razem.

Tabela 5.3- 41 Wydatki inwestycyjne JST na w infrastrukturę związaną bibliotekami w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2008	2009-2013	2014-2018	2019-2020
dolnośląskie	33.71	18.52	40.42	10.25
kujawsko-pomorskie	3.59	4.95	15.36	7.75
lubelskie	13.34	27.55	27.32	6.61
lubuskie	5.52	4.33	6.06	2.97
łódzkie	5.88	6.36	9.89	7.78
małopolskie	7.55	15.61	40.54	9.87
mazowieckie	51.11	50.86	38.83	13.61
opolskie	6.20	5.85	5.87	3.01
podkarpackie	5.47	9.29	9.43	7.55
podlaskie	1.93	5.20	5.77	3.13
pomorskie	6.12	7.38	17.89	8.82
śląskie	67.14	15.15	112.14	22.31
świętokrzyskie	2.40	5.48	2.83	3.89
warmińsko-mazurskie	9.26	5.31	9.89	4.87
wielkopolskie	23.30	58.28	34.07	16.34
zachodniopomorskie	8.64	11.10	8.41	9.26
gminy	94.37	138.33	208.96	106.26
mnpp	156.79	112.90	175.75	31.76
razem	251.17	251.23	384.70	138.02

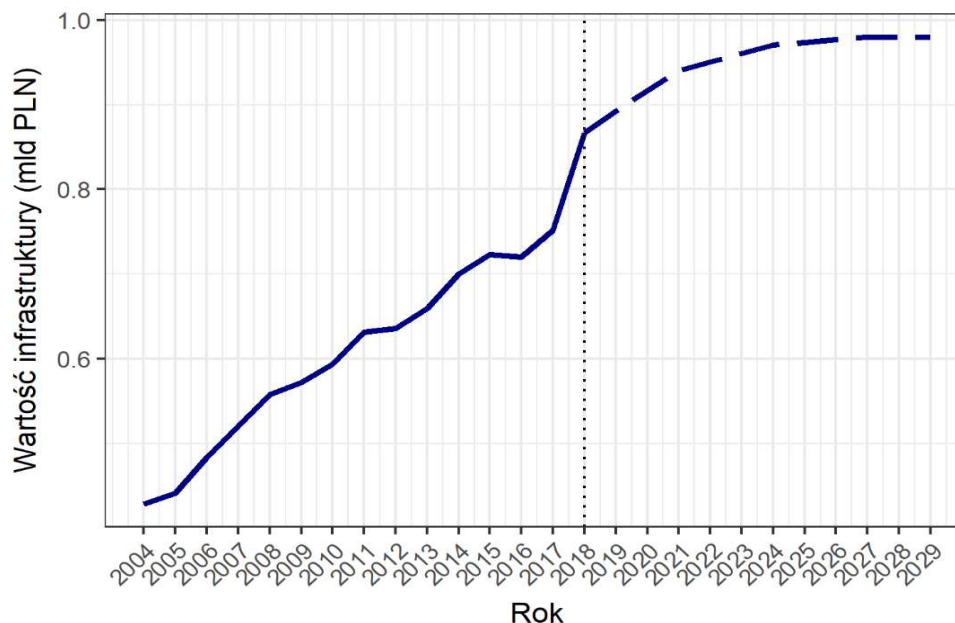
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań budżetowych JST (RB-28S)

Inwestycje spowodowały, że wartość majątku JST związana z bibliotekami wzrosła dwukrotnie na przestrzeni lat 2004-2018. (por. poniższy Rysunek 5.3-11) Jak pokazują nasze analizy wzrost ten będzie kontynuowany.

Dotychczasowe inwestycje przyczyniły się do znacznego zmniejszenia różnic w wartości majątku w przeliczeniu na mieszkańca między JST. Współczynnik zmienności²⁷ wartości majątku per capita spadł z 320% w gminach i 263% w mnpp w roku 2004 do odpowiednio 154% i 168%. Dalsze inwestycje spowodują kontynuację tego terendu. Niemniej różnice między JST pozostaną co pokazuje Tabela 5.3-42. Zbiera ona dane o wielkości majątku per capita związanego z bibliotekami, w podziale na kolejne centyle rozkładu.

²⁷ Por. przypis 4

Rysunek 5.3- 11 Suma wartości majątku związanego z bibliotekami w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018)

Źródło: Przeprowadzone analizy

Tabela 5.3- 42 Rozkład wartości majątku związanego z infrastrukturą bibliotek w JST różnych typów roku 2029 przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.)

Typ JST	p10	p25	mediana	p75	p90
Gmina	16.4	18.3	21.8	29.5	39.5
mnpp	3.9	6.4	14.6	29.1	68.2

Źródło: Przeprowadzone analizy

Potrzeby finansowe JST są sumą potrzeb wynikających z kontynuacji trendu oraz tych które wynikają z doposażenia jednostek, gdzie wartość majątku jest niższa. Wyrównanie to powinno nastąpić w naszej opinii do poziomu 75 centyla, jednak pokazujemy również kwoty, które byłyby konieczne gdyby wyrównanie miało nastąpić do wartości majątku reprezentowanego przez medianą oraz 90 centyl. Poniższa tabela zbiera informacje na temat tych potrzeb.

Tabela 5.3- 43 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z bibliotekami (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	trend	Luka do poziomu p50	Luka do poziomu p75	Luka do poziomu p90
dolnośląskie	37.56	2.83	17.92	64.78
kujawsko-pomorskie	25.58	7.39	23.54	63.07
lubelskie	27.40	6.09	18.22	41.84
lubuskie	13.66	3.34	10.36	26.75
łódzkie	29.88	9.31	29.69	73.97
małopolskie	42.03	13.41	39.74	98.54
mazowieckie	57.87	11.51	35.58	150.86
opolskie	13.90	3.28	8.48	18.98

podkarpackie	30.06	7.13	20.92	49.93
podlaskie	13.02	5.75	15.09	37.89
pomorskie	29.74	8.28	26.55	72.25
śląskie	54.61	7.32	32.02	118.34
świętokrzyskie	16.61	3.68	13.19	30.01
warmińsko-mazurskie	19.17	2.20	9.04	29.67
wielkopolskie	57.54	4.21	15.52	49.98
zachodniopomorskie	27.05	0.81	9.46	38.78
gminy	458.69	45.81	168.25	383.62
mnpp	36.98	50.74	157.09	582.02
razem	495.67	96.55	325.34	965.64

Źródło: Przeprowadzone analizy

Obok wydatków na inwestycje w naszym badaniu uwzględniliśmy wydatki na utrzymanie majątku. Ogółem JST w latach 2004-2018 wydały około 13 milionów złotych na remonty majątku związanego z bibliotekami. Przyjęliśmy, że wydatki te będą podążać zgodnie z trendem dla wydatków inwestycyjnych a zatem również wartości majątku. Tabela poniżej pokazuje te wydatki.

Tabela 5.3- 44 Wydatki i prognozowane wydatki na utrzymanie infrastruktury związanej z bibliotekami w JST w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004- 2029 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2018	2019-2020	2021-2029
dolnośląskie	1.31	0.11	0.51
kujawsko-pomorskie	1.24	0.11	0.59
lubelskie	0.45	0.04	0.24
lubuskie	0.71	0.05	0.22
łódzkie	0.70	0.07	0.29
małopolskie	0.53	0.05	0.22
mazowieckie	1.20	0.16	0.49
opolskie	0.88	0.08	0.41
podkarpackie	0.25	0.03	0.15
podlaskie	0.68	0.07	0.32
pomorskie	0.06	0.02	0.12
śląskie	2.93	0.53	2.82
świętokrzyskie	0.17	0.00	0.07
warmińsko-mazurskie	0.08	0.01	0.09
wielkopolskie	0.66	0.09	0.63
zachodniopomorskie	1.09	0.13	0.66
gminy	9.18	0.75	3.36
mnpp	3.75	0.79	4.46
razem	12.93	1.54	7.82

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z budżetów JST (RB-28S) i przeprowadzonych analiz

5.3.6 Zdrowie

5.3.6.1 Zdrowie ogółem- analiza potrzeb wydatkowych budżetów JST

Obszar zdrowie ogółem identyfikowaliśmy w wydatkach zapisywanych w dziale 851 klasyfikacji budżetowej. Dział ten obok analizowanych dalej podobszarów obejmuje wydatki inwestycyjne samorządów związane np. z ratownictwem medycznym, sanatoriami, działaniami związanymi z przeciwdziałaniem alkoholizmowi.

Ze względu na to, że w obszarze zdrowie obok publicznych jednostek funkcjonują jednostki niepubliczne, w tym szczególnie spółki będące własnością samorządu aby ocenić wysiłek inwestycyjny JST związany z tym obszarem wydatki inwestycyjne identyfikowaliśmy nie tylko w tych paragrafach klasyfikacji budżetowej które odnoszą się do wydatków jednostek budżetowych czy dotacji dla podmiotów publicznych (par. 605, 606, 607, 620, 621, 622, 625, 656, 658), ale również dotacji dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych w tym w szczególności:

par. 619-Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na dofinansowanie inwestycji w ramach zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego

par- 623- Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych

Sumarycznie na przestrzeni lat 2004-2018 wydatki związane z finansowaniem przez samorządy inwestycji podmiotów inne niż publiczne stanowiły około 6% wydatków inwestycyjnych samorządów na obszarze zdrowie i zasadnicza większość dotyczyła paragrafu 623.

Wśród paragrafów wydatków w przypadku województw, powiatów i miast na prawach powiatu największe kwoty zapisywano w paragrafach 622 -Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych (około 70%²⁸ w województwach i powiatach oraz 60% w mnpp). W gminach najwięcej wydatków było wpisanych w paragrafie 605- wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych (około 60%). Odzwierciedla to strukturę podmiotów świadczących usługi z zakresu opieki zdrowotnej- odpowiednio SPZOZ (publiczne i prywatne) oraz jednostki budżetowe.

W latach 2004-2018 JST wydały na inwestycje związane z obszarem zdrowie łącznie około 21 mld złotych. Największe kwoty przeznaczyły na zdrowie województwa i powiaty. Wydatki gmin były nieregularne, co sprawiło że w naszej analizie nie wyróżniamy typów gmin. Dane dla gmin z obszaru jednego powiatu zostały zsumowane i analizowane łącznie.

²⁸ Wyliczenia dla roku 2018

Należy pamiętać, że w przeciwieństwie do pozostałych usług publicznych samorzady jedynie dofinansowują inwestycje z zakresu zdrowia. Niestety nie ma danych pozwalających na szczegółową ocenę skali tego dofinansowania w porównaniu z innymi źródłami finansowania inwestycji w obszarze ochrony zdrowia w tym w szczególności własnymi środkami ZOZ lub dotacjami otrzymywanymi przez te podmioty. Z tego też powodu obok analizy na budżetach JST w dalszej części niniejszego podrozdziału zostanie pokazana analiza potrzeb finansowych w obszarze zdrowia wyliczonych na podstawie danych pozyskanych z CSIOZ, a odnoszących się bezpośrednio do wydatków inwestycyjnych publicznych ZOZ.

Tabela 5.3- 45 Wydatki inwestycyjne JST na w infrastrukturę obszaru ochrona zdrowia w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2008	2009-2013	2014-2018	2019-2020
dolnośląskie	366.44	339.71	214.26	106.58
kujawsko-pomorskie	569.07	282.00	211.67	75.51
lubelskie	419.66	341.20	336.80	87.77
lubuskie	99.08	144.67	98.82	33.10
łódzkie	417.02	475.11	183.95	101.00
małopolskie	459.52	464.22	429.47	153.54
mazowieckie	2 200.00	1 478.15	1 419.47	848.88
opolskie	137.53	203.37	58.91	60.78
podkarpackie	327.28	370.67	314.54	131.40
podlaskie	127.93	204.92	322.44	115.37
pomorskie	489.01	646.19	225.14	208.90
śląskie	1 111.89	883.03	619.13	242.64
świętokrzyskie	315.88	308.03	143.83	97.31
warmińsko-mazurskie	194.45	156.14	122.70	27.76
wielkopolskie	539.90	545.42	773.04	155.45
zachodniopomorskie	350.46	305.15	174.15	89.27
gminy	482.42	491.63	385.10	275.94
mnpp	1 913.07	1 505.64	1 314.15	502.73
powiaty	2 054.44	1 330.16	1 088.63	612.73
województwa	3 675.19	3 820.55	2 860.42	1 143.86
razem	8 125.12	7 147.98	5 648.31	2 535.26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań budżetowych JST (RB-28S)

Wspomniane powyżej problemy sprawiają, że w przeciwieństwie do wcześniejszych analiz nie możemy ocenić całości wartości majątku w obszarze opieki zdrowotnej. Z tego też powodu nie możemy ocenić zróżnicowania tego majątku między JST a zatem również niezbędnych wydatków na wyrównanie tego zróżnicowania. Możemy jednak na podstawie dotychczasowych trendów ocenić potrzeby finansowe JST w kolejnych latach. Poniższa tabela zbiera te informacje.

Tabela 5.3- 46 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z ochroną zdrowia (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2021-2029
dolnośląskie	381.26
kujawsko-pomorskie	311.31
lubelskie	366.05
lubuskie	114.87
łódzkie	413.85
małopolskie	592.53
mazowieckie	4 380.61
opolskie	207.20
podkarpackie	534.62
podlaskie	501.30
pomorskie	906.36
śląskie	901.82
świętokrzyskie	393.43
warmińsko-mazurskie	114.48
wielkopolskie	635.17
zachodniopomorskie	279.93
gminy	1 460.58
mnpp	2 346.64
powiaty	2 067.72
województwa	5 159.84
razem	11 034.78

Źródło: Przeprowadzone analizy

Obok wydatków na inwestycje w naszej analizie uwzględniamy wydatki związane z remontami.- więc niezbędne wydatki na utrzymanie infrastruktury. Poniższa tabela zbiera informacje o historycznych wydatkach JST w tym zakresie oraz o wydatkach prognozowanych na lata 2021-2029.

Tabela 5.3- 47 Wydatki i prognozowane wydatki na utrzymanie infrastruktury związanej z ochroną zdrowia w JST w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004- 2029 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2018	2019-2020	2021-2029
dolnośląskie	22.40	4.14	28.64
kujawsko-pomorskie	13.54	1.63	10.52
lubelskie	4.60	0.52	5.56
lubuskie	5.63	0.78	5.87
łódzkie	10.09	2.33	18.27
małopolskie	17.95	3.07	18.42
mazowieckie	22.07	4.06	26.47
opolskie	4.16	0.82	6.13
podkarpackie	4.44	0.46	4.32
podlaskie	2.61	0.30	3.29
pomorskie	10.07	2.23	17.05

śląskie	36.08	4.83	30.51
świętokrzyskie	5.67	0.67	5.51
warmińsko-mazurskie	6.34	0.81	6.69
wielkopolskie	17.52	2.60	17.39
zachodniopomorskie	8.38	1.29	12.33
gminy	117.91	16.06	111.82
mnpp	58.29	10.16	76.05
powiaty	9.62	3.89	23.63
województwa	5.73	0.44	5.47
razem	191.55	30.55	216.97

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z budżetów JST (RB-28S) i przeprowadzonych analiz

5.3.6.2 Szpitale- analiza potrzeb wydatkowych budżetów JST

Wydatki samorządów związane z inwestycjami w infrastrukturę szpitali identyfikowane były w następujących rozdziałach klasyfikacji budżetowej:

- 85111 Szpitale ogólne
- 85112 Szpitale kliniczne
- 85118 Szpitale uzdrowiskowe

Wydatki były wskazywane w paragrafach, które odnoszą się do wydatków jednostek budżetowych czy dotacji dla podmiotów publicznych (par. 605, 606, 607, 620, 621, 622, 625, 656, 658), ale również dotacji dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych w tym w szczególności par. par- 623- Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych. W latach 2004-2018 z budżetów JST skierowano przeszło 16 mld zł na inwestycje związane ze szpitalami. (por. tabela 5.3-48) Stanowiło to niemal 80% wydatków inwestycyjnych na zdrowie ogółem. Największe wydatki na ten cel skierowano z samorządów wojewódzkich (około 52% wydatków JST ogółem) a następnie powiatów (około 25%) i mnpp (23%).

Wśród paragrafów wydatków przeważały te zapisywane w paragrafie 622- Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych (stanowiły około 68%²⁹ wydatków). Wydatki zapisywane w paragrafie 623 - Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych decydowały o około 16% wydatków.

Tabela 5.3- 48 Wydatki inwestycyjne JST na w infrastrukturę szpitali w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki

²⁹ Dane dla wydatków w 2018 r.

inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2008	2009-2013	2014-2018	2019-2020
dolnośląskie	235.60	198.20	70.94	35.76
kujawsko-pomorskie	470.80	243.29	186.50	52.01
lubelskie	361.14	258.18	317.10	49.54
lubuskie	68.52	119.92	64.03	17.48
łódzkie	305.94	399.24	119.69	51.44
małopolskie	321.59	327.26	323.38	105.65
mazowieckie	1 668.61	1 164.38	1 063.36	697.15
opolskie	96.28	146.78	33.18	40.76
podkarpackie	239.94	298.11	239.50	97.57
podlaskie	96.06	167.08	304.45	109.65
pomorskie	421.13	546.02	133.82	156.63
śląskie	937.31	705.56	500.87	172.5
świętokrzyskie	242.52	260.95	114.33	83.92
warmińsko-mazurskie	141.70	120.31	87.78	13.69
wielkopolskie	433.33	462.99	522.17	94.41
zachodniopomorskie	313.21	245.14	134.18	59.29
mnpp	1 392.17	1 168.59	1 044.95	494.28
powiaty	1 904.41	1 195.34	941.25	468.36
województwa	3 057.10	3 299.49	2 229.07	874.82
razem	6 353.69	5 663.42	4 215.26	1 837.46

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań budżetowych JST (RB-28S)

Wydatki JST na infrastrukturę szpitali stanowią tylko część wydatków inwestycyjnych szpitali. Niestety nie ma danych które pozwoliłyby ocenić jaka jest to część, a zatem ocenić wartości majątku i jego zróżnicowania. Ze tego względu nie możemy wyliczyć dla szpitali dodatkowych potrzeb wynikających z konieczności wyrównania poziomu tego majątku. Nasza analiza pozwala natomiast prognozować przyszłe potrzeby finansowe JST w obszarze szpitalnictwa. Poniższa tabela zbiera informacje o wysokości tych potrzeb wynikających z kontynuacji dotychczasowych trendów.

Tabela 5.3- 49 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z szpitalami (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2021-2029
dolnośląskie	93.10
kujawsko-pomorskie	218.61
lubelskie	227.68
lubuskie	46.21
łódzkie	218.05
małopolskie	359.95
mazowieckie	4 483.66
opolskie	113.20
podkarpackie	386.74

podlaskie	585.41
pomorskie	722.03
śląskie	647.89
świętokrzyskie	370.46
warmińsko-mazurskie	29.65
wielkopolskie	360.62
zachodniopomorskie	177.67
mnpp	3 250.09
powiaty	1 594.60
województwa	4 196.26
razem	9 040.95

Źródło: Przeprowadzone analizy

Ze względu na fakt, że w poprzednich latach bardzo niewielka grupa JST ponosiła wydatki związane z remontami szpitali nie było możliwe przeprowadzenie analizy ekonometrycznej tych wydatków.

5.3.6.3 Podstawowa opieka zdrowotna- analiza potrzeb wydatkowych budżetów JST

Wydatki w tym podobszarze³⁰ były identyfikowane w dwu rozdziałach klasyfikacji budżetowej:

- 85121 Lecznictwo ambulatoryjne
- 85131 Lecznictwo stomatologiczne

Wydatki były wskazywane w paragrafach, które odnoszą się do wydatków jednostek budżetowych czy dotacji dla podmiotów publicznych (par. 605, 606, 607, 620, 621, 622, 625, 656, 658), ale również dotacji dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych w tym w szczególności par. par- 623- Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych. Przy czym zdecydowanie przeważały wydatki z paragrafu 622- Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych (stanowiły około 70%³¹ wydatków) a w drugiej kolejności z par. 605- wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych (około 30%). Wydatki te były notowane w budżetach gmin w tym miast na prawach powiatu. Przy czym w gminach były w kolejnych latach bardzo nieregularne, dlatego na potrzeby naszych analiz dane dla gmin zostały zsumowane do poziomu powiatu.

W latach 2004-2018 JST wydały około 1,3 mld zł. Na infrastrukturę związaną z POZ. (por. poniższa tabela)

³⁰ Dla uproszczenia w dalszej części będziemy używali dla tego podobszaru skrótu POZ

³¹ Dane dla wydatków w 2018 r.

Tabela 5.3- 50 Wydatki inwestycyjne JST na infrastrukturę POZ w podziale na województwa i gminy różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2004-2008	2009-2013	2014-2018	2019-2020
dolnośląskie	63.43	51.75	17.60	3.45
kujawsko-pomorskie	8.83	3.98	6.42	1.01
lubelskie	4.10	7.17	0.78	2.31
lubuskie	1.76	1.05	0.61	0.40
łódzkie	24.59	20.05	18.75	1.81
małopolskie	29.51	19.67	4.38	4.11
mazowieckie	232.13	163.63	85.30	27.48
opolskie	5.53	0.73	1.58	1.14
podkarpackie	20.43	10.88	6.41	2.55
podlaskie	0.52	1.05	0.18	1.94
pomorskie	12.78	13.70	1.21	2.42
śląskie	42.93	33.53	5.73	6.18
świętokrzyskie	30.54	19.35	13.50	1.97
warmińsko-mazurskie	9.34	4.80	0.46	0.48
wielkopolskie	2.34	0.68	21.61	1.81
zachodniopomorskie	4.79	4.11	0.16	1.47
gminy	196.51	197.63	67.79	30.43
mnpp	297.04	158.48	116.64	30.1
razem	493.55	356.12	184.42	60.52

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań budżetowych JST (RB-28S)

Wydatki JST na infrastrukturę POZ stanowią tylko część wydatków inwestycyjnych POZ. Niestety nie ma danych które pozwoliłyby ocenić jaka jest to część, a zatem ocenić wartości majątku POZ i jego zróżnicowania. Ze tego względu nie możemy wyliczyć dla tego podobszaru dodatkowych potrzeb wynikających z konieczności wyrównania poziomu tego majątku. Nasza analiza pozwala natomiast prognozować przyszłe potrzeby finansowe JST w obszarze POZ. Poniższa tabela zbiera informacje o wysokości tych potrzeb wynikających z kontynuacji dotychczasowych trendów.

Tabela 5.3- 51 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z POZ (wartości w mln zł; 2018)

Województwo/typ JST	2021-2029
dolnośląskie	22.28
kujawsko-pomorskie	2.60
lubelskie	6.35
lubuskie	1.17
łódzkie	5.96
małopolskie	11.35
mazowieckie	195.28
opolskie	2.29
podkarpackie	6.18

podlaskie	4.35
pomorskie	5.26
śląskie	16.29
świętokrzyskie	5.45
warmińsko-mazurskie	1.25
wielkopolskie	4.59
zachodniopomorskie	3.91
gminy	74.47
Miasta na prawach powiatu	220.1
razem	294.57

Źródło: Przeprowadzone analizy

Ze względu na fakt, że w poprzednich latach była spora grupa JST która nie ponosiła żadnych wydatków związanych z remontami POZ nie było możliwe przeprowadzenie analizy ekonometrycznej tych wydatków.

5.3.6.4 Opieka paliatywna- hospicja- analiza potrzeb wydatkowych budżetów JST

Inwestycje w podobszarze opieka paliatywna- hospicja³² identyfikowaliśmy w rozdziale 85117 klasyfikacji budżetowej: Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze. Nasza analiza dotyczyła wydatków powiatów i miast na prawach powiatu. Wydatki były wskazywane w paragrafach wydatków odnoszących się zarówno do wydatków związanych z podmiotami sektora finansów publicznych i pozostałymi. Przy czym przeważały wydatki zapisywane w paragrafie 622- Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych (stanowiły około 86%³³ wydatków).

W latach 2004-2018 JST powiaty i mnpp wydały zaledwie 199 mln zł na infrastrukturę związaną z hospicjami. Jak pokazuje poniższa tabela w kolejnych latach zdarzały się przypadki gdy żadna JST z danego regionu nie ponosiła wydatków na ten cel.

Tabela 5.3- 52 Wydatki inwestycyjne JST na hospicja w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)

Województwa/typy JST	2004-2008	2009-2013	2014-2018	2019-2020
dolnośląskie	3.94	0.00	0.00	0.79
kujawsko-pomorskie	8.11	8.86	0.22	0.63
lubelskie	4.22	0.01	0.00	0.43
lubuskie	6.66	0.30	2.81	0.95
łódzkie	0.00	0.00	0.04	0.70
małopolskie	6.12	5.26	40.79	0.46
mazowieckie	21.39	9.17	0.01	6.16

³² Dalej dla uproszczenia będziemy pisać dla określenia infrastruktury tego obszaru „hospicja”

³³ Dane dla wydatków w 2018 r.

opolskie	0.19	0.08	0.00	0.07
podkarpackie	1.35	1.74	3.11	0.65
podlaskie	0.34	1.04	1.03	0.25
pomorskie	0.00	3.57	0.20	1.41
śląskie	3.64	14.59	5.68	3.72
świętokrzyskie	0.00	0.00	1.27	0.10
warmińsko-mazurskie	1.30	6.35	0.05	0.18
wielkopolskie	2.85	2.95	4.47	1.81
zachodniopomorskie	0.35	0.30	2.18	0.87
mnpp	51.90	48.96	50.25	16.12
powiaty	8.58	5.26	11.58	3.04
razem	60.48	54.22	61.84	19.16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań budżetowych JST (RB-28S)

Wydatki JST na infrastrukturę związaną z hospicjami stanowią tylko część wydatków inwestycyjnych hospicjów. Niestety nie ma danych które pozwoliłyby ocenić jaka jest to część, a zatem ocenić wartości majątku hospicjów i jego zróżnicowania. Ze tego względu nie możemy wyliczyć dla tego podobszaru dodatkowych potrzeb wynikających z konieczności wyrównania poziomu tego majątku. Nasza analiza pozwala natomiast prognozować przyszłe potrzeby finansowe JST w tym obszarze. Poniższa tabela zbiera informacje o wysokości tych potrzeb wynikających z kontynuacji dotychczasowych trendów.

Tabela 5.3- 53 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury hospicjów (wartości w mln zł; 2018)

Województwa/typy JST	2021-2029
dolnośląskie	1.26
kujawsko-pomorskie	5.90
lubelskie	1.01
lubuskie	4.91
łódzkie	1.03
małopolskie	11.12
mazowieckie	28.88
opolskie	0.32
podkarpackie	1.77
podlaskie	0.61
pomorskie	2.53
śląskie	9.44
świętokrzyskie	0.46
warmińsko-mazurskie	0.86
wielkopolskie	8.38
zachodniopomorskie	2.00
mnpp	67.02
powiaty	13.46
razem	80.48

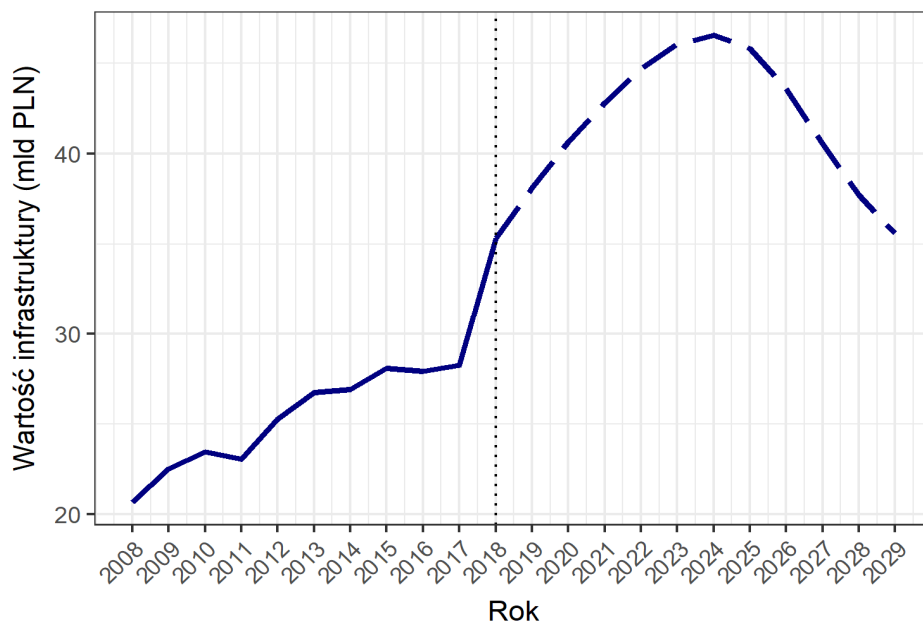
Źródło: Przeprowadzone analizy

Ze względu na fakt, że w poprzednich latach bardzo niewielka grupa JST ponosiła wydatki związane z remontami hospicjów nie było możliwe przeprowadzenie analizy ekonometrycznej tych wydatków.

5.3.6.5 Zdrowie ogółem- jednostki sektora publicznego- analiza na podstawie danych pozyskanych z CSIOZ

Przedstawione powyżej analizy w sektorze zdrowia dotyczyły wyłącznie wydatków na inwestycje dokonywane przez jednostki samorządu terytorialnego. Nie obejmują one zatem informacji o wszystkich jednostkach sektora publicznego, gdyż pomijają na przykład część wydatków inwestycyjnych SPZOZ-ów. Oszacowań przyszłych wydatków inwestycyjnych jednostek sektora publicznego w obszarze zdrowia dokonano analizując sprawozdania MZ-03 zbierane w ramach systemu statystyki publicznej w ochronie zdrowia (dostępne za lata 2008-2018). Zbierane dane dwukrotnie przechodziły zmianę metodologiczną. Dane do 2012 roku nie obejmują podmiotów podległych MON, MSWiA oraz MS. Ponadto w latach 2008-2017 gromadzono dane tylko z SPZOZ oraz jednostek budżetowych, natomiast w roku 2018 po raz pierwszy sprawozdaniem objęto wszystkie jednostki sektora publicznego. Dane jakie pozyskaliśmy są zagregowane do poziomu województw i obejmują różne typy jednostek opieki zdrowotnej.

Rysunek 5.3- 12 Suma wartości majątku jednostek sektora publicznego związanego z ochroną zdrowia w latach 2008-2018 (dane historyczne, bez korekty o zmiany metodologiczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z sprawozdań MZ-03 i przeprowadzonych analiz

Zgodnie z przyjętą metodologią dokonaliśmy predykcji zmian wartości majątku zakładając dotychczasowe trendy. Przyjmując, że dotychczasowe zmiany w wartości

majątku w obszarze zdrowia będą kontynuowana wartość majątku będzie dalej wzrastać, i osiągnie maksymalną wartość (ponad 50 mld zł) w 2024 roku.

W kolejnych latach prognozowany jest spadek wartości majątku do wartości 36,3 mld zł w 2029 roku (pokazuje to Rysunek 5.3-12)

Obok inwestycji niezbędnych dla kontynuowania dotychczasowych trendów podobnie jak w analizach dotyczących potrzeb wydatkowych JST wyznaczyliśmy potrzeby związane z zróżnicowaniem wartości majątku między województwami. Poniższa tabela zbiera informacje o tym zróżnicowaniu. Pokazana jest wartość majątku per capita w kolejnych centylach rozkładu.

Tabela 5.3- 54 Rozkład wartości majątku związanego z infrastrukturą publicznych jednostek ochrony zdrowia w roku 2029 przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.)

p10	P25	p50	p75	p90
597,8	666,2	825,2	937,8	1308,3

Źródło: Przeprowadzone analizy

Ustalono potrzeby finansowe publicznych jednostek opieki zdrowotnej. Wynikające z jednej strony z kontynuacji trendu z drugiej z wyrównania wartości infrastruktury per capita reprezentowanej przez jednostki (regiony) gdzie wartość ta jest najwyższa. Wysokość tych potrzeb pokazuje poniższa tabela.

Tabela 5.3- 55 Potrzeby finansowe publicznych jednostek opieki zdrowotnej w latach 2021-2029 (wartości w mld zł; 2018)

Województwo/typ JST	trend
dolnośląskie	0.62
kujawsko-pomorskie	0.67
lubelskie	0.87
lubuskie	0.25
łódzkie	0.53
małopolskie	1.17
mazowieckie	3.66
opolskie	0.32
podkarpackie	0.78
podlaskie	0.56
pomorskie	1.94
śląskie	1.03
świętokrzyskie	0.52
warmińsko-mazurskie	0.51
wielkopolskie	0.39
zachodniopomorskie	0.58
RAZEM	14.38
wyrównanie do poziomu p50³⁴	2.79

³⁴ Ze względu na założenia naszego badania, w warunkach gdy przedmiotem analizy jest województwo, analizę tych potrzeb prezentujemy sumarycznie (bez rozbijania na poszczególne województwa).

wyrównanie do poziomu p75	5.20
wyrównanie do poziomu p90	16.19

Źródło: Przeprowadzone analizy

Spis rysunków do rozdziału 5.3

Rysunek 5.3- 1: Suma wartości majątku związanego z edukacją w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018).....	7
Rysunek 5.3- 2: Suma wartości majątku związanego z przedszkolami w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł; 2018)	11
Rysunek 5.3- 3 Suma wartości majątku związanego z szkołami podstawowymi (i gimnazjami) w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018).....	15
Rysunek 5.3- 4 Suma wartości majątku związanego z szkołami ponadpodstawowymi (ponadgimnazjalnymi) w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł; 2018)	19
Rysunek 5.3- 5 Suma wartości majątku związanego z szkołami specjalnymi w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018)	22
Rysunek 5.3- 6 Suma wartości majątku związanego z świadczeniem usług z zakresu pomocy społecznej w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018).....	26
Rysunek 5.3- 7 Suma wartości majątku związanego z żłobkami w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018).....	30
Rysunek 5.3- 8 Suma wartości majątku związanego z ośrodkami opieki dziennej oraz domami pomocy społecznej w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018).....	33
Rysunek 5.3- 9 Suma wartości majątku związanego z kulturą w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018).....	37
Rysunek 5.3- 10 Suma wartości majątku związanego z domami kultury i świetlicami w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018)	41
Rysunek 5.3- 11 Suma wartości majątku związanego z bibliotekami w latach 2004-2018 (dane historyczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018)	45
Rysunek 5.3- 12 Suma wartości majątku jednostek sektora publicznego związanego z ochroną zdrowia w latach 2008-2018 (dane historyczne, bez korekty o zmiany metodologiczne) i 2019-2029 (wartości prognozowane przy założeniu utrzymania obecnych trendów inwestycyjnych) (mld zł;2018).....	56

Spis tabel do rozdziału 5.3

Tabela 5.3- 1 Wydatki inwestycyjne na edukację jednostek samorządu terytorialnego w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)	6
Tabela 5.3- 2 Rozkład wartości majątku związanego z edukacją per capita w różnych typach JST w 2029 r. przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.).....	7
Tabela 5.3- 3 Potrzeby finansowe JST różnych typów w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z edukacją (wartości w mln zł; 2018)	8
Tabela 5.3- 4 Wydatki na utrzymanie infrastruktury edukacyjnej w JST w podziale na województwa i samorządy różnych typów. w latach 2004-2018 oraz przewidywane w latach 2019-2029 (wartości w mln zł; 2018).....	8
Tabela 5.3- 5 Wydatki inwestycyjne gmin i miast na prawach powiatu na przedszkola w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)	10
Tabela 5.3- 6 Rozkład wartości majątku związanego z przedszkolami per capita w różnych typach JST w 2029 r. przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.).....	12
Tabela 5.3- 7 Potrzeby finansowe gmin i miast na prawach powiatu w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z przedszkolami (wartości w mln zł; 2018)	12
Tabela 5.3- 8 Wydatki na utrzymanie infrastruktury przedszkolnej w JST w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki w latach 2021-2029 (wartości w mln zł; 2018)	13
Tabela 5.3- 9 Wydatki inwestycyjne na szkoły podstawowe (i gimnazja) jednostek samorządu terytorialnego w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)	14
Tabela 5.3- 10 Rozkład wartości majątku związanego z szkołami podstawowymi per capita w gminach i miastach na prawach powiatu w 2029 r. przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.).....	15
Tabela 5.3- 11 Potrzeby finansowe gmin i miast na prawach powiatu w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z szkołami podstawowymi (wartości w mln zł; 2018).....	16
Tabela 5.3- 12 Wydatki na utrzymanie infrastruktury szkół podstawowych (i gimnazjów) w JST w podziale na województwa i JST różnych typów. w latach 2004-2029 (wartości w mln zł; 2018)	17
Tabela 5.3- 13 Wydatki inwestycyjne na szkoły ponadpodstawowe (ponadgimnazjalne) jednostek samorządu terytorialnego w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)	18
Tabela 5.3- 14 Rozkład wartości majątku związanego z szkołami ponadpodstawowymi per capita w powiatach i miastach na prawach powiatu w 2029 r. przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.).....	19

Tabela 5.3- 15 Potrzeby finansowe powiatów i miast na prawach powiatu w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z szkołami ponadpodstawowymi (wartości w mln zł; 2018)	20
Tabela 5.3- 16 Wydatki na utrzymanie infrastruktury szkół ponadpodstawowych (ponadgimnazjalnych) w samorządach w podziale na województwa i samorzady różnych typów w latach 2004- 2029 (wartości w mln zł; 2018)	20
Tabela 5.3- 17 Wydatki inwestycyjne na szkoły specjalne jednostek samorządu terytorialnego w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018).....	22
Tabela 5.3- 18 Rozkład wartości majątku związanego z szkołami specjalnymi per capita w powiatach i miastach na prawach powiatu w 2029 r. przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.).....	23
Tabela 5.3- 19 Potrzeby finansowe powiatów i miast na prawach powiatu w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z szkołami specjalnymi (wartości w mln zł; 2018)	23
Tabela 5.3- 20 Wydatki na utrzymanie infrastruktury szkół specjalnych w JST w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004- 2029 (wartości w mln zł; 2018).....	24
Tabela 5.3- 21 Wydatki inwestycyjne na pomoc społeczną jednostek samorządu terytorialnego w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018).....	25
Tabela 5.3- 22 Rozkład wartości majątku związanego z pomocą społeczną per capita w powiatach i miastach na prawach powiatu w 2029 r. przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.).....	27
Tabela 5.3- 23 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z pomocą społeczną (wartości w mln zł; 2018)	27
Tabela 5.3- 24 Wydatki oraz prognozowane wydatki na utrzymanie infrastruktury pomocy społecznej w JST w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004- 2029 (wartości w mln zł; 2018)	28
Tabela 5.3- 25 Wydatki inwestycyjne gmin i miast na prawach powiatu na żłobki w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)	29
Tabela 5.3- 26 Rozkład wartości majątku związanego z żłobkami per capita w gminach i miastach na prawach powiatu w 2029 r. przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.).....	30
Tabela 5.3- 27 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z żłobkami (wartości w mln zł; 2018).....	31
Tabela 5.3- 28 Wydatki i prognozowane wydatki na utrzymanie infrastruktury żłobków w samorządach w podziale na województwa i samorzady różnych typów w latach 2004- 2029 (wartości w mln zł; 2018)	31
Tabela 5.3- 29 Wydatki inwestycyjne gmin, powiatów i miast na prawach powiatu na infrastrukturę związaną z ośrodkami opieki dziennej oraz domami pomocy społecznej w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz	

prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)	32
Tabela 5.3- 30 Rozkład wartości majątku związanego z ośrodkami opieki dziennej oraz domami pomocy społecznej per capita w gminach i miastach na prawach powiatu w 2029 r. przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.)	34
Tabela 5.3- 31 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z ośrodkami opieki dziennej oraz domami pomocy społecznej (wartości w mln zł; 2018)	34
Tabela 5.3- 32 Wydatki oraz prognozowane wydatki na utrzymanie infrastruktury związanej z ośrodkami opieki dziennej oraz domami pomocy społecznej w JST w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004- 2029 (wartości w mln zł; 2018).....	35
Tabela 5.3- 33 Wydatki inwestycyjne JST na w infrastrukturę związaną kulturą w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)	36
Tabela 5.3- 34 Rozkład wartości majątku związanego z infrastrukturą kultury per capita w JST różnych typów w 2029 r. przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.)	38
Tabela 5.3- 35 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z kulturą ogółem (wartości w mln zł; 2018).....	38
Tabela 5.3- 36 Wydatki na utrzymanie infrastruktury związanej z kulturą w samorządach w podziale na województwa i samorzady różnych typów w latach 2004-2029 (wartości w mln zł; 2018)	39
Tabela 5.3- 37 Wydatki inwestycyjne JST na w infrastrukturę związaną domami kultury i świetlicami w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018).....	40
Tabela 5.3- 38 Rozkład wartości majątku związanego z infrastrukturą domów kultury i świetlic per capita w JST różnych typów roku 2021 i 2029 przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.).....	41
Tabela 5.3- 39 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z domami kultury i świetlicami (wartości w mln zł; 2018)...	42
Tabela 5.3- 40 Wydatki i prognozowane wydatki na utrzymanie infrastruktury związanej z domami kultury i świetlicami w JST w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004- 2029 (wartości w mln zł; 2018)	43
Tabela 5.3- 41 Wydatki inwestycyjne JST na w infrastrukturę związaną bibliotekami w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)	44
Tabela 5.3- 42 Rozkład wartości majątku związanego z infrastrukturą bibliotek w JST różnych typów roku 2029 przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.)	45
Tabela 5.3- 43 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z bibliotekami (wartości w mln zł; 2018)	45

Tabela 5.3- 44 Wydatki i prognozowane wydatki na utrzymanie infrastruktury związanej z bibliotekami w JST w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004- 2029 (wartości w mln zł; 2018).....	46
Tabela 5.3- 45 Wydatki inwestycyjne JST na w infrastrukturę obszaru ochrona zdrowia w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)	48
Tabela 5.3- 46 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z ochroną zdrowia (wartości w mln zł; 2018).....	49
Tabela 5.3- 47 Wydatki i prognozowane wydatki na utrzymanie infrastruktury związanej z ochroną zdrowia w JST w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004- 2029 (wartości w mln zł; 2018).....	49
Tabela 5.3- 48 Wydatki inwestycyjne JST na w infrastrukturę szpitali w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)	50
Tabela 5.3- 49 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z szpitalami (wartości w mln zł; 2018)	51
Tabela 5.3- 50 Wydatki inwestycyjne JST na infrastrukturę POZ w podziale na województwa i gminy różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)	53
Tabela 5.3- 51 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z POZ (wartości w mln zł; 2018).....	53
Tabela 5.3- 52 Wydatki inwestycyjne JST na hospicja w podziale na województwa i JST różnych typów w latach 2004-2018 oraz prognozowane wydatki inwestycyjne przy zachowaniu obecnych trendów w latach 2019-2020 (wartości w mln zł; 2018)	54
Tabela 5.3- 53 Potrzeby finansowe JST w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury hospicjów (wartości w mln zł; 2018).....	55
Tabela 5.3- 54 Rozkład wartości majątku związanego z infrastrukturą publicznych jednostek ochrony zdrowia w roku 2029 przy kontynuacji dotychczasowego trendu inwestycyjnego (w zł w 2018 r.)	57
Tabela 5.3- 55 Potrzeby finansowe publicznych jednostek opieki zdrowotnej w latach 2021-2029 (wartości w mld zł; 2018)	57

Spis załączników do rozdziału 5.3

ZAŁĄCZNIK 5.3- 1 Potrzeby finansowe powiatów i gmin w podziale na podregiony w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z edukacją (wartości w mln zł; 2018)
ZAŁĄCZNIK 5.3- 2 Potrzeby finansowe powiatów i gmin w podziale na podregiony w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z pomocą społeczną (wartości w mln zł; 2018)
ZAŁĄCZNIK 5.3- 3 Potrzeby finansowe powiatów i gmin w podziale na podregiony w latach 2021-2029 w obszarze infrastruktury związanej z kulturą (wartości w mln zł; 2018)

